

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Égész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Az árdrágító visszaélésekről.

Irta: Rádai Géza dr., budapesti kir. táblai tanácsjegyző, kir. ügyészégi megbizott.

A háború a legnagyobb erőfeszítésre kötelez mindenkit, úgy a harcztereken levőket, mint az itthonmaradtakat. Ellenségeink ugyanis nemcsak fegyverrel, de a gazdasági harc eszközeivel is reánk támadtak, s mivel látják, hogy fegyverekkel nem sikerül győzniök, sőt épen mi és szövetségeseink nyomultunk előre valamennyi hadiszintéren, a gazdasági téren szeretnének jelentősebb eredményeket elérni, amely törekvésük a közismert «kiéheztetési politikában» nyilvánul meg.

Ilyen körülmények között, figyelembe véve azt, hogy a szükséges anyagokkal és terményekkel — ha nem is mindenben úgy, mint háború előtt — el vagyunk látva s csupán arra kell törekednünk, miszerint a meglevő és megújuló szükségletkielégítési cikkek észszerűen és igazságosan osztassanak szét s minden szükséglet reá találjon az öt kielégítő termék-mennyiségre. Valósággal hazaárulásszámba megy egyes lelkiismeretlen egyének az az eljárása, hogy a szükségleti cikkeket áruk emelése végett nagy mennyiségben összegyűjtik s a forgalomból visszatartják. Ugyanily elbírálás alá esik az is, ha a szükségleti cikkek sima és közvetlen forgalmát megnehezítik az által, hogy egy-egy szükségleti tárgyat számos alkalmi közvetítő juttatja kezein keresztül, míg az a termelőtől a fogyasztóig eljuthat; vagy ha bármilyen módon csökkentik a forgalomba kerülhető szükségleti anyagok mennyiségét.

E visszaélések megtorlására alkotta a törvényhozás az árdrágító visszaélésekről szóló 1916. évi IX. törvény-cikket.

A törvény 7 §-ból áll, melyek közül az 1. és 2. §-ok állapítják meg az alaptényálladékokat, a 3. § az 1. és 2. §-ban említett cselekményekre való összebeszélést helyezi büntetés alá, a 4. § a pénzbüntetés kiszámítására állapít meg különleges szabályokat, az 5. § a mellékbüntetésekről (hivatalvesztés stb.) intézkedik, a 6. § perrendi szabályokat tartalmaz.

Minthogy a törvény valamennyi esete a közszükségleti cikkekre vonatkozó bizonyos tevékenységet vagy

mulasztást helyez büntetés alá, mindenek előtt ezek fogalma irandó körül. Közszükségleti cikket képez mind az az ingóság, ami az ember mindennapi életének rendes folytatásához a táplálkozáshoz, ruházkodáshoz, fűtéshez, világításhoz: stb. szükséges. Így ide tartoznak az élelmiszerek, a fűtőanyagok, a petroleum, a szappan és sok más egyenként fel sem sorolható dolog.

E közszükségleti cikkekre vonatkozólag a törvény a következő intézkedéseket tartalmazza:

A törvény 1. és 2. §-a öt bűncselekmény tényálladékat foglalja magában, melyek csupán háború idején képeznek a törvény rendelkezése szerint büntetendő cselekményt. Ezek lényege: 1) a közszükségleti cikkeknek nagybani beszerzése, 2) azok visszatartása, 3) az előállításukra vagy forgalomba hozatalukra szolgáló üzem megszüntetése vagy korlátozása, 4) közszükségleti cikkekkel való alkalmi ügynökösödés és 5) e cikkeknek a forgalomból való elvonása; e cselekmények természetesen csupán az illető helyeken felsorolt egyéb feltételek fennforgása mellett esnek büntetés alá. Ez esetek nagy része lényegüket tekintve hasonlít egymáshoz s több eset kiegészíti egymást. Erről az illető eseteknél szólunk részletesebben.*

(1. és 2.) Az első két bűncselekmény csupán nyerészkedési célzat fennforgása esetében állapítható meg. Ezeket az követi el, aki «közszükségleti cikket anélkül, hogy annak forgalombahozatalával hivatásszerűleg vagy hivatásából folyólag foglalkoznék vagy annak forgalombahozatal céljából való beszerzésére hatósági engedélyt nyert volna, saját házi és gazdasági, vagy üzemi szükségletét aránytalanul meghaladó mennyiségben beszeres» (1. § első bekezdése), továbbá az, aki közszükségleti cikket a hatóság rendelkezése ellenére saját házi és gazdasági vagy üzemi szükségletét meghaladó mennyiségben a forgalomból visszatart. (1. § második bekezdésének első tétele.) E rendelkezések az egyéb feltételek fennforgása esetében a szükségleti cikkek 1. beszerzését 2. visszatartását helyezik büntetés alá.

* A törvény rendelkezéseinek értelmezése szempontjából igen értékes e törvény miniszteri indokolása, melyet jelen fejtegetéseinknél is figyelembe vettünk.

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becserélése. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

1. A *beszerzés* miatt az büntethető, aki az épen szóba kerülő közszükségleti cikk forgalomba hozatalával nem hivatásszerűleg, vagy nem hivatásából folyólag foglalkozott. Hogy ez alatt mi értendő, az mindig az eset körülményeitől s az erre nézve irányadó közfelfogástól függ. Nem foglalkozik tehát hivatásszerűleg és e § szerint büntethető az, akinek az ipari vagy gazdasági cikkek vételére és eladására iparendélye vagy iparigazolványa nincsen, avagy az engedély vagy igazolvány nem az illető cikkekre vonatkozik.

A szükségleti cikkek beszerzésére szóló hatósági engedély pedig a háború folyamán e tekintetben kiadott több miniszteri rendeletben van megállapítva.

E törvény alkalmazásánál a gyakorlatban legtöbbször ez a beszerzést tiltó rendelkezés kerül alkalmazás alá. Itt a vita rendszerint a körül szokott forogni: joga volt-e az illetőnek a beszerzések eszközlésére vagy sem. A bírói határozatok szerint e § az ezen törvény hatálybalépte előtt történt beszerzésekre nem alkalmazható. Alkalmazhatóságának területén azonban a szigorú értelmezés a helyénvaló, vagyis e cselekménynek különösen veszélyes voltára tekintettel helyes ragaszkodni ahhoz, hogy csakis az szerezhethet be nagymennyiségű szükségleti cikkeket, akinek iparigazolványa, iparendélye vagy hatósági engedélye van és ez is csupán olyan cikkeket, amelyekre vonatkozó üzletágra vagy amely szükségleti cikkekre az engedélye szól. Pl. a cipész nem vásárolhat feltűnő mennyiségű szappant vagy cukrot, viszont a fűszerkereskedő nem vehet több száz pár cipőt.

A beszerzés szó értelmezésénél figyelem fordítandó arra, hogy ez alatt nem csak azt az esetet kell érteni, midőn a cikkek átvétele és beraktározása már tényleg megtörtént, hanem olyan jogügylet egyszerű megkötését is, melynek célja ily cikkek leszállítása. Ez annyit jelent, hogy nem csak azt kell eljárás alá vonni, aki a megvásárolt dolgokat tényleg át is veszi, hanem azt is, aki a cikkeket megvásárolja, de azokat saját raktárába nem szállíttatja be, ellenben magát a kötlevelet adja ismét tovább. Épen ezek a legveszedelmesebbek, mert a kötlevélen feltüntetett árumennyiség így számos kézen megy keresztül, mindenik vevő és ismét eladó nyerni óhajt az árun s amikor az a termelőtől a fogyasztóig elérkezik, ára már óriási mértékben emelkedett.

Lényeges még a beszerzett mennyiség aránytalanul nagy volta, ami szintén az összes körülmények számbavételével döntendő el, nevezetesen figyelembe véve a háztartásnak vagy iparüzemnek nagyságát s az ellátás alá kerülő személyek számát.

((Vége köv.))

A háború élıdszerei.

Irta: Nyomozó.

I.

A hosszantartó háborús állapot, a hadbavonult közártalmuak helyett, ugyanezeknek egy új fajtáját, a katonaszökevényekből lett tolvajokat és rablókat teremtette meg. S bár nem állitható, hogy mindenik katonaszökevény lop vagy rabol, de az bizonyos, hogy legnagyobb részük, míg kézre nem kerül, ekként tartja fenn magát. Ez okból félték ősidők óta az emberek a katonaszökevényektől, vagy — amint köznyelven nevezték őket — a dezertoroktól.

Ezek nagyjából azonban, ha alaposabban vizsgáljuk a dolgot, nem is új alak a közártalmuak csoportjában. Ez volt a foglalkozása legtöbbször már a békés időkben is.

Igaz, hogy bátorság kell a harcztéren s hogy a közártalmuak legtöbbje — az eltanult ügyesség és leleményesség mellett — szintén a bátrak, sőt nagyon sokan közülök a vakmerők közé sorolható. De míg az a bátorság, amely a harcztéren küzdő katonát hősiességre, kitartásra buzdítja, a hazaszeretettől és a becsvágytól áthatott nemes érzésből fakad, addig a rablónak, tolvajnak a bátorságát és vakmerőségét elítélni való rossz indulat, békés embertársainak megkárosítására irányuló rossz szándék sugallja.

Éppen ez alapon mondta ki egyik bíróság egy fegyenc kegyelmi kérvényének elutasítása indoklásául, — aki pedig épen a harcztérre való vágyakozásával okolta meg a kegyelem elnyeréséért beadott kérelmét, — hogy ez az elem a harcztéren sem lehet kívánatos.

És ez így is van. Mert köztudomásu, hogy a közártalmu egyén a törvénnyel, amelyet pedig tiszteletben kellene tartania, örökösén hadilábon áll. Az ilyen emberről pedig jogosan feltételezhető, hogy a katonai fegyelemmel sem tud hosszabb időre megbarátkozni. Annál kevésbé, mert a közártalmu egyént sohasem a

Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket

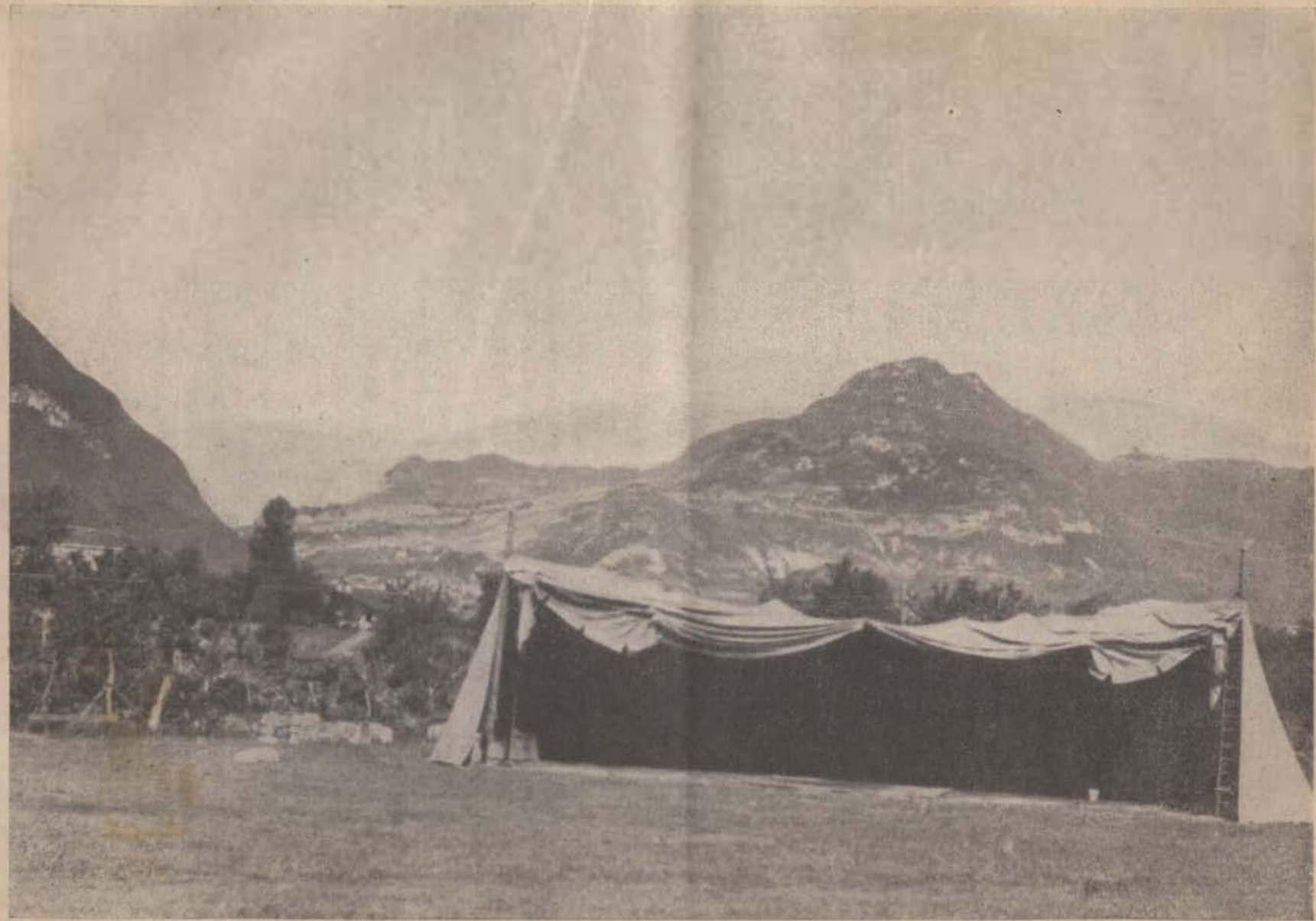
ugyszintén azok alkatrészeit és húrokat általában elismerve legjobban szállít Magyarországon legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára. ••• Árjegyzék minden hangszerről bérmentve küldetik.

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16.—18.—26. szám.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. ud. v. hangszerszállító, az orsz. m. kir. zeneakadémia, valamint az összes budapesti színházak hangszerszállítója, a pedál-czimbalom és rekonstruált tárogató egyedüli feltalálója. Alapítottát 1847-ben.

Az olasz harcstérről. — Repülőterünk az olasz harcstéren.

körérdek, hanem az önzés és a jogtalan haszonszerzés vezet minden tetteiben.

A katonaszökevény békés időkben sem lehet szimpatikus egyéniség. Még kevésbé lehet az háborús viszonyok között, amikor tudvalevőleg még a józanabb és tisztességesebb felfogású emberek is könnyen az eldurvult erkölcsi állapotok megmetélező hatása alá kerülnek.

Köteteket lehetne írni azokról a bűncselekményekről, amelyeket a katonaszökevények csak itt nálunk elkövettek és amelyekkel nagyban megszorították a csendőrségnek amúgy is megsokasodott nyomozási munkáját. E közlemény anyaga is egy a sok közül, amint alább következik.

Mult év december 25-én arról értesítették a gödi őrsparancsnokságot, hogy betörők garázdálkodtak egy pár lakatlan villában s különféle ruha- és ágyneműeket és lisztet vittek el.

Ez a hír nem volt meglepő az őrsre nézve, mert már hozzá vannak szokva, hogy a fővárosi betörők minden télen sorra veszik ott is, mint a főváros környékén másutt, ezeket a télen lakatlan villákat és amit csak találnak bennük, elviszik mindenünnen és folytatják káros működésüket, míg csak a munkából ki nem fogynak vagy rajta nem vesztenek.

Ezuttal már több éjjelen dolgozhattak a betörők a gödi villatelepen, mert a panaszfeljelentés folytán nyomozó járőr öt villát talált feltörve, amelyekből összesen 813 K értékű ág- és ruhaneműt s az egyikből még egy zsák nulláslisztet is elvittek.

Más alkalmakkor előfordult hasonló esetek nyomozásánál az éjjelután közlekedő vonatok kitaró megfigyelése mindig eredményre vezetett, mert ha a gödi őrsnek nem is sikerült az ottani megállóhelyen meglepni a tetteseket, a következő megállóhelynél vagy az alagi állomáson már hurokra kerültek.

Szopkó András őrmester őrsparancsnok most is ezt a módot választotta tettesek a leleplezésére s a bizonyosabb siker érdekében mindjárt a nyomozás kezdetén összekötetésbe lépett Dezső Demeter alagi őrmester őrsparancsnokkal.

Az a körülmény azonban, hogy a tettesek a lisztet is elvitték, egyelőre eltérítette őket a fentemlített rendes nyomozási módszertől, mert abban a hitben, hogy a tettesek nem lehettek fővárosi rendes betörők, akik köztudomás szerint csak zálogházra dolgoznak, hanem inkább a környékbeli közártalmiak lehettek, akik még jobban örültek a lisztnek mint a többi zsákmánynak, ez utóbbiak felderítése érdekében vezették a nyomozást.

E feltevésükben megerősítette még őket az is, hogy a fővárosi zálogházakban napok mulva sem találtak egyetlen darabot sem az ellopott holmiból és az egy-

idejüleg értesített fővárosi rendőrség sem tudott valamely gyanus nyomra akadni. Az őrsparancsnokok ennél fogva, bár az éjjelutáni időt rendszeren a vonatok megfigyelésére és átvizsgálására fordították, mégis inkább a nappali nyomozást tartották fontosabbnak, amikor is a környékbeli ismert és gyanusított közártalmiakat vették sorra.

Ennek a nyomozásnak semmi sikere nem lett. A betörők pedig, mintha csak bosszantani akarták volna a két őrmestert, újabb betörést követtek el, amelyről ez év január 6-án értesítették a gödi őrsöt. Ez alkalommal 1157 K értékű különféle holmit vittek el a tettesek, még pedig valószínűleg nem egyszerre, hanem több ízben, mert az összes holmi lett volna egy egész kocsi-derékkel.

Erre még szigorubbá tette a két őrmester a vonatok felügyeletét és már nemcsak éjjelutáni, hanem az éjjel-előtti vonatokat is megfigyelték s egyidejűleg felkérték az állomásokon levő vasuti szolgálkat is, hogyha gyanus idegeneket vennének észre, azokra az ottlevő, vagy ha ott nem volna, a szomszédos megállóhelyeken várakozó csendőrség figyelmét felhívni el ne mulasszák.

A tetteseket még ez sem riasztotta vissza, mert csendőrrel nem találkozáván azt hitték, hogy a megindított nyomozást már félbeszakították, esetleg az utóbbi tettüket még fel sem fedezték, tehát január 19-én újból szerencsét próbáltak, betörték egy villába, ahonnan 143 K értékű különféle holmit összeszedve, vakmerőségükben annyira mentek, hogy mindjárt a gödi megállóhelynél akartak arra a vonatra szállni, amely este 10 óratájban közlekedik a főváros felé.

Ezuttal azonban rajtavesztettek. Épen az állomás melletti sűrűben volt ekkor is Szopkó őrmester s amint észrevette a nagy batyukkal terhelt férfit és nőt, rögtön utánok sietett s már a vasuti váróterem ajtajában találkozott a vasuti szolgálával, aki előtt az oda belépő két ismeretlen szintén gyanus lévén, épen őt akarta értesíteni észleletei felől.

Szopkó őrmester a két gyanusítottat kérdőre vonván, ezek Tót János és Szabó Sára budapesti lakosoknak mondták magukat; a batyuban talált ág- és ruhaneműekre és cipőkre nézve pedig azt állították, hogy ócska holmikkal kereskedvén, úgy vásárolták azokat több helyen Gödön és környékén.

Minthogy azonban semmiféle igazoló irás nem volt náluk, Szopkó őrmester őrizet alá vette őket s a vasuti telefonon értesítette Dezső őrmestert, akinek megérkezése után együttesen a gödi villasoron utána néztek a dolognak és megállapították, hogy itt egy újabb betörésről van szó és a gyanusítottaknál talált holmik abból származnak, amelyekre különben az értesítés folytán másnap délelőtt megérkezett káros is ráismert.

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

Zsótér-bérház, Városháza mellett. (Rákóczi szoborral szemben.)

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. — Csendőrségi diszvarrógépek. — Világhírű tünéklői pathéfonok. — Világhírű tús gramofonok. — Lemez újdonságok és kerékpár felszerelési cikkek főraktárosa.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

Az olasz harcterről. — Lövész- és futóárkok moesarak között.

A két gyanúsított még ekkor is fenntartotta előbbi állítását, azt hangoztatván, hogy azok lehettek a tettesek, akikről ők, mint ismeretlenektől; a holmikat vették és már csak akkor ismerték be a tettet és hogy hamis neveket és lakhelyet mondtak be, mikor a kettős járőr a fővárosba indult velök nevezettek kilétének kétségtelen megállapítása és a további nyomozáshoz, ha szükséges lesz, a fővárosi rendőrség igénybevétele végett.

Ekkor beismerte a férfi, hogy ő Javorcsánszki György cs. és kir. 65. gyalogezredbeli gyalogos szökevény, a nő pedig Földi Julianna kiskunlaczházai születésű, gyalpusztai lakos, állandóan a fővárosban csavargó faczércseléd, akivel hónapok óta együttélvén, az ő nővéreivel és özvegyanyjával Rákosszentmihályon együtt laknak.

Beismerték továbbá, hogy a Gödön előfordult többi betöréseket is ők követték el, akként, hogy a villákat nappal kikémlték s a melyekről a falevelek, más egyéb szemét és a hó el nem takarításából megállapították, hogy lakatlan, azokba, egy-egy este 3—4-be is mindjárta kora esteli órákban betörték, a használhatónak vagy értékesíthetőnek talált holmikat összeszedve, az egyik helyre összehordták s azután a szerint, hogy hány batyura való volt az összeharácsolt holmi, több napon, már az esti vonatokon Palota-Ujpestig, onnan pedig a Rákosszentmihály felé közlekedő ugynevezett B. U. R. viczinálison hazaszállítván, részben magok elhasználták vagy elajándékozták, részben pedig a fővárosi Teleki-téri zsidvásáron eladták.

Minthogy ezek szerint a gödi betörések mind kiderülteknek voltak tekinthetők, a két őrmester csupán a nevezettek lakásán még esetleg feltalálható holmik összeszedése végett szándékozott Rákosszentmihályra menni a két tettesel. A további kikérdezések során azonban, a nő váratlan elszólása folytán rájöttek, hogy a két tettesnek harmadik társa is volt, a nő fivére: Földi András 17 éves suhancz személyében.

Földi Julianna ugyanis, mikor a kikérdezés során észrevette, hogy Javorcsánszki egyes eseteket már elmondott az őrmestereknek, beszédesebb lett és a gyalogossal való ismeretkötéséről beszélve, elszólta magát, hogy azzal a mult évi augusztus hóban a városligetben ismerkedett meg, majd mikor pár heti együttélés után azt a rákosszentmihályi csendőrség elfogta és Piliscsabárra a barakktáborba bezáratotta, szeptember 2-án előre megbeszélte terv szerint a gyalogos újból megszökött és Pilisvörösváron találkozott vele és öccsével s utóbbi attól kezdve továbbra is velök maradt és úgy a betörésekben mint a lopott holmik elszállításában is segédkezett.

Elmondta továbbá, hogy Javorcsánszki, aki hozzátartozói előtt mindig azt állította, hogy őt szabadságolták, már úgy éltek, mint férj és feleség, folyton hite-

getvén azokat, hogy nemsokára megtartják az esküvőt is és épen ez okból az ő szüleitől hozzák a sok különféle holmit. Arról azonban még ekkor sem szólt semmit, hogy a gödi betöréseken kívül más helyeken is követtek el betöréseket.

A nő bemondásai alapján szorosabb figyelemmel kísérte a járőr a két tettest s különösen Rákosszentmihályra érkezéskor figyelték a szülői ház környezetét. Így vették észre, hogy Földi András, amint észrevette őket, el akart surranni a háztól, de a járőr egyik tagja a házat megkerülve, nyakoncsipte a suhanczot, akinek meglepetésében kiejtett ama szavaiból, hogy nem akart elszökni, hanem a sógora lakására akart menni, tudták meg, hogy a leendő házaspárnak már saját külön lakása is van.

A gyalogos anyját igen meglepte a járőr megjelenése. Nem akarta elhinni, hogy a nála levő ágy- és fehérenemű, nem a leendő menyé kelengyéje, mint vele elhitették, hanem lopásból származik. Arról meg épen semmit se tudott, hogy a leendő házaspár már külön lakást is bérelt. A nála volt holmit különben előadta mind.

Minthogy pedig az előadott holmik között több olyan tárgy is volt, amelyek nem a gödi betörésekből származtak, nyilvánvaló lett, hogy a gyanúsítottak más helyeken is dolgoztak. Ebbeli feltevésük helyességét még inkább beigazolta a külön lakás tartalma.

Ez a lakás tele volt különféle holmikkal. Czipő volt zsákszámra; ágy- és fehérenemű, felsőruhák, ágy- és asztalterítők, ablakfüggönyök, különféle evő- és házi-eszközök, kerékpár, falióra, különféle konyhai edények, élelmiszerek, továbbá betörő eszközök: csákány, véső, balta, szekercze stb. Szóval egész társzekerrel mindenféle, ami csak háztartásban szükséges és feltalálható.

Ez a lelet még az ilyenekhez már hozzászokott két őrmestert is meglepte. De kinosan érintette a felfedezés a tetteseket is, mert előre látták, hogy ezek alapján összes betöréseik napfényre derülnek.

A két őrmester még csak akkor lepődött meg, mikor részben a tettesek beismeréséből, részben a környékbeli örsöktől vett értesítés alapján rájött, hogy itt egy hónapokon át rendszeresen folytatott betöréses lopásokról van szó, amelyeknek kiderítése heteken át fog tartani. De azért nem riadtak vissza az óriási nyomozás elől, lefolytatták azt derekasan, pedig az egész nyomozás nyolcz örskörletre, a főváros területére s összesen 41 betörési esetre terjedt ki.

A már fentebbemlített betöréseken kívül még a következőket állapították meg:

Javorcsánszki György mult év augusztus hó elején, mint gyengélkedő, a közben, hogy az északi harcztérről valamelyik kórházba szállították volna, megszökött. Any-

HEGEDŰ

remek felszereléssel
10—12—15—20 korona

a legjobb minőségben az egész országban elismert elsőrangú magyar hangszertelepen

Reményi Mihály-nál szerezhető be Budapesten, Király-utca 58. sz.

Minden hangszerről külön árjegyzék kérendő.

HARMONIKA

10—12—15—20 korona
finomabb 2 soros 30—40—50 kor.

GRAMOPHON

40—50—60—70 korona
legfin. acél óraműszerkezettel

Az olasz harcztérről. — Temető a Plava tővében.

jánál nem mert állandóan tartózkodni, félt a letartóztatástól. Ennélfogva azon ürügy alatt, hogy a betegségét kezelte, naponta bejárt a fővárosba és a városligetben való csavargással töltötte idejét. Ott ismerkedett meg Földi Juliánával, akivel és a pár nap múltán hozzájuk csatlakozott Földi Andrással Ujmányásföldről libákat és tyukokat loptak.

Javorcsánszkit — mint már fentebb is említettem — a legnagyobb óvatossága dacára is elfogták augusztus 26-án s mint katonaszökevényt (akkor még lopásokkal nem volt gyanúsítva) a pilisecsbai táborba szállították, ahol a gyengélkedők közt helyezték el.

Nevezett ott hamarosan észrevette, hogy nem áll szoros felügyelet alatt, ennélfogva mikor szeptember 1-én Földi Juliánna — egy lopásból származott sültlibát vivén magával — meglátogatta, figyelmeztette, hogy másnap délután várjanak rá Pilisvörösvár alatt, mert újból meg fog szökni. Ez a terve sikerült is.

Szeptember hó 4-én éjjel már megkezdték a működésüket és a főváros területén két helyen betörték. Egyik helyről tíz tyukot és öt kacsát, másik helyről hét ludat vittek el. Szeptember 13-án Fóton próbáltak szerencsét. Ugyancsak baromfit loptak négy helyről; majd pár nap múlva Soroksárpéteriben néztek szét, ahol akkor mindössze hét tyukot szerezhettek.

Az október havi működésük már gazdagabb volt, amennyiben 2-án éjjel Soroksárpéteriből ismét hét tyukot, 15-én ugyanon két helyről 34 drb tyukot; a következő napokban Rákosszentmihályon két helyről közel 1300 K értékű ág- és ruhaneműeket, ezüst evőeszközöket, cipőket és konyhai edényeket; azután Czinótán három helyről közel 2800 K értékű hasonló dolgokat, majd a hó végén Csömörön két helyről 30 drb tyukot, Budapesten pedig egy helyről három darab ludat szállítottak el.

November hónapban újból Soroksárpéteribe mentek vissza. Ott egy villából 960 K értékű különféle holmit és egy kerékpárt vittek el. Egyébként ezt az egész hónapot pihenésre, a lopott holmik értékesítésére és újabb helyek kiszemelésére fordították. Ugyancsak ezalatt látogatták meg Földi Juliánna sógornőjét, akinek egy csomó ágyneműt vittek ajándékba, majd ugyan-e nő szüleit Gyálpusztán látogatták meg, ahol a Jálics Gézáné lakatlan kastélyát körülnézvén, a betörésre alkalmasnak találták s a következő december hó 3-án éjjel ebbeli tervöket végrehajtva, összesen 3794 K értékű ezüst evőeszközt, ág- és ruhaneműt, cipőt, szivart és cigarettát loptak el.

S bár ekkor fáradtak lehettek, még sem tudtak nyugodtan aludni a következő éjjel, amennyiben Rákosszentmihályon betörték Schadies László házába és 67 K értékű holmit szedtek össze.

Ezután következtek a gödi betörések, miközben még december 19-én Mátyásföldre is ellátogattak s egy helyről 4900 K, másik helyről 220 K értékű különféle holmit loptak el, úgy, hogy a karácsonyi ünnepeket

egészen jó anyagi viszonyok között tölthették az időközben eladott és zálogbatett holmikért szerzett pénzből.

A folyó évi január hava már megint tettekre szánva találta őket.

Ekkor mindjárt január elején a gödöllői örskörletbe eső Máriabesnyőt szerencsétlenné látogatásukkal. De itt amellett, hogy két helyen igen kevés értékű ruhaneműt, harmadik helyen pedig csupán 6 liter sörpálinkát találtak, a negyedik helyen való betörés majdnem az életébe került Javorcsánszkinak.

Azalatt ugyanis, míg a három helyen lopott holmival Földi Juliánna az országot mellett várakozott, Javorcsánszki és Földi András egy feltűnő szép villánál próbáltak szerencsét. A külső ajtón levő nagy erős lakatot hamarosan lefeszítették, de zárva volt a belső ajtó is, a két ajtó között pedig egy amerikai rendszerű önműködő forgópisztoly volt beállítva. S bár a suhancz Földi figyelmeztette társát, hogy vigyázzon, mert baja történhetik, ez minden óvatosság nélkül dugta bele a zárba az álkulcsot, mire a következő pillanatban a pisztoly eldördült és Javorcsánszki balczombját keresztül lötte.

Még ez a baleset sem riasztotta vissza a konok betörőt a további munkától. A lövedék nemesebb részt nem sértett, tehát 6-án már — mint fentebb említettem — Gödre tértek vissza egy 1157 K kárt okozó betörésre. Majd 8-án Szentlőrinczen tettek látogatást és két helyről 540 K értékű különféle holmit loptak el; ezt követően pedig 10-én Rákosszentmihályon egy betörést 713 K, — 13-án ugyanott egy másik betörést 2255 K kárt okozva — követtek el. Azután 16-án Alagra rándultak át, ahol két helyről 413 K értékű, 18-án pedig Rákoskeresztúron egy helyről 400 K értékű különféle holmit szedtek össze.

Végző tettük volt a Gödön január 19-én elkövetett betörés, amelyben csak a gyalogos és Földi Juliánna vettek részt s amelyen rajta is vesztettek.

A felsorolt 41 rendbeli betöréssel mintegy 23,000 K kárt okozott ez a társaság. Az összelopkodott holmiknak több mint fele az ő külön lakásukon, egy jórésze a zálogházban, egy kisebb része pedig a rokonoknál megkerült, úgy hogy a lopott holmiknak mintegy háromnegyed része visszajutott a károsok birtokába, a baromfiakon kívül, amelyet nagyrészt elfogyasztottak, kisebb részben pedig Földi Juliánna eladogatott. Ugyancsak odaveszett az ág- és ruhaneműkből is az a rész, amiket ez a nő a Teleki-téren eladogatott.

A január 19-én megkezdett ez utóbbi nyomozásnak csak január 30-án lett vége. És habár az egyes eseteket csak rövidesen érintettem is, a felsoroltakból jogosan következtethető, hogy ez idő alatt minden percze le volt foglalva ennek a megerősített járőrnek, míg ezt a nagy területre kiterjedő és a bűnesetek nagy számánál fogva is rendkívül bonyadalmas nyomozást, kétségtelenül szép eredménnyel befejezhatték.

Az eredmény azonban bőven kárpótolta őket a rend-

kivüli fáradsáért, mert ezzel nemcsak több örs megzavart közbiztonsági viszonyait állították helyre, hanem elismerést arattak úgy az előljáró parancsnokság, mint a megkárosított lakosság részéről is.

KÉPFINKHEZ.

Az olasz harcztérről.

Mialatt fenn, az északi fronton, az oroszok óriási erejű és kiterjedő offenzívájával szemben a védekezés nehéz harczeit vívják hős csapataink, délnyugaton, az olaszokkal szemben elpártolt tőlünk a hadiszerecse egy időre. Azon a helyen, ahol több mint egy év óta számos erőszakos támadását vertük vissza a hitszegő olaszoknak, a közelmúltban megindított újabb nagyerejű előretörésük előtt vissza kellett vonni csapatainkat s át kellett engedni Görzöt és a doberdói fensikot, egy évi hősies kitartásunk eme sokszor emlegetett helyeit a mieinket sokszorososan túlhaladó nagyerőkkel támadó ellenségnek.

Nehéz véres harcok közben történtek ezek, de visszavonulásunk közben is éreztetni tudtuk a gyűlöletes ellenséggel kitartó, hősies erőnket, amelynek kifejtésénél nagy segítséget nyújtottak a harcztér mögötti repülőrajunk gépmadarai, a bombák záporát zuditván egyrészt a támadók egyes osztagaira, másrészt a közeli olasz városok katonai műveire, telepeire és vasuti állomásaira, hogy ekként is hátráltassák és nyugtalanítsák az olasz csapatok és municzió szállítás lehetőségét. Egyben pedig ugyancsak eme repülőállomásunkról felszálló repülőrajunk ellensúlyozta, illetve korlátozta az olasz repülőcsoportok azon igyekezetét is, hogy a mi frontunk felletti és mögötti részeken hathatós támadási és rombolási műveleteket fejthessenek ki.

Mig azonban a fentebb említett helyekről előre elkészített újabb állásokba vonultunk vissza, a Plava mellett még mindig tartjuk régi állásainkat. Szent ez a hely csapataink előtt. Szentté avatta az egyszerű fakesztekkel jelölt az a sok sirhalom, amelyek alatt egy év óta tartó véres harcokban hősi halált halt bajtársaink nyugszanak. De nemcsak az elesettek neveit és számaikat jelölik meg ezek a szerény fakesztek, hanem intő és figyelmeztető jelek egyszersmind arra nézve is, hogy csak akkor lesz igazi a felettük örökös bajtársi kegyelet, ha nem engedik egykönnyen az ellenség által lábbal tiporni és ekként megszensteleníteni azt a helyet, amelynek rögeit annyi hős bajtársunk vére öntözte és azokat a szent hantokat, amelyek alatt annyi hősünk alussza dicső álmait.

HIREK.

Adományok. A Csendőrségi Lapok folyó évi 24. számában «Rendőrkutya-idomítás» cím alatt közölt cikk írója, Protector Securitatis a neki felajánlott 32 korona írói tiszteletdíjról, a vak katonák javára lemondott. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

A honvédelmi miniszter dicsérete. A honvédelmi miniszter Hazai Hugónak, «Az Örszem» című altiszti ujság szerkesztőjének, az I. Ferencz József 40 évi koronázási jubileumi honvéd altiszti segélyalap gyarapítása érdekében, lapja útján kifejtett eredményes munkásságáért és hazafias buzgalmaért köszönetét nyilvánította.

KÜLÖNFÉLÉK.

A holtak zászlóalja. Egy melbournei ujság tudósítója egy ausztráliai tábornok szemleutját a következőképpen festi le: — Nyolcz sor sirdomb alatt pihentek a hősök. Sokan közülök egy tuczat eszeveszett csatát élt át, ketten a Viktória-keresztlet lettek kitüntetve és csaknem valamennyi ausztráliai volt. Egy tiszt, a ki a tábornok mellett állt, vaskos könyvet tartott a kezében, a melybe beirták a hős halottak nevét és vitézi tettét. A török ágyúk szakadatlanul dörögtek, az angol ágyúk feleltek és szakadatlanul kattogtak a gépfegyverek is. A tábornok elvonult a sirhantok mellett, a tiszt felolvasta a könyvet és azután a feszes állásban várakozó trombitához fordult: «Diszjelet adni!» A trombita felharsant, érczes hangja az utolsó üdvözlöt fújta s a csendben vigyázz-állásban tisztelgett mindenki az elesett hősöknek. Az egyik sir még nem volt befödélve. Csak másnap fogadja be örökre lakóját. «Hányadik lesz ez a hős?» kérdezte a tábornok. «A 992-dik, uram!» válaszolt a hadnagy. A tábornok halkán szólt: — Ezeknek befejeződött a háború. Átélték az öröm és a fájdalom idejét és Ausztrália büszke lehet rájuk. Hányan fekszenek itt, hadnagy! — Csaknem egy zászlóalj, tábornok ur, 992-en! A tábornok egy pillanatra elkomolyodott. Elfordult a sirhantoktól és így szólt: — A holtak zászlóalja...

Egy ellopott nyakék. Különös és még kiderítetlen ékszerlopásról ad hirt a «Corriere della Sera». E szerint San Franciskóban egy hölgy negyven frankért borostyán nyakéket vásárolt az egyik ékszerésznél. Az olcsó és látszólag nem nagyon értékes nyakéket javítás végett átadta egy ékszerésznek, a ki csakhamar telefonon azt a kérdést intézte a hölgyhöz, hogy eladná-e neki a nyakéket 250 ezer frankért. Az illetőt egészen mezevarta ez a nem remélt ajánlat s sietve ment el a nyakékért, hogy tovább vigye egy másik ékszerészhez, hogy megkérdezze, voltaképen mi a nyakék értéke. Ez az ékszerész első látásra négyszázezer frankot ígért a borostyánfüzérért és a hölgy ezért az árért át is adta az ékszert. A csodálatos értéknek az volt a magyarázata, hogy a borostyán-gömbök mindegyike elfakult feliratot viselt, a melyből kitűnt, hogy a nyakéket I. Napoleon ajándékozta Jozefinnek nászajándékol, s hogy eredetileg a párisi Louvre tulajdonába tartozott. Az esetnek egész Amerikában hire terjedt s eljutott a hir Párisba is, a hol a Louvre embereinek megelőzőleg fogalmuk sem volt arról, hogy lopás útján nyomtalanul eltűnt a muzeumnak ez a vagyont érő történelmi becsű darabja.

A világ legjobb harmonikái

Orgonahangu, 2 váltóval 7 K, finom 9 K. Csodásan erős hangu, 3 igaz váltóval 15 K. Egész zenekari hangu 4 igaz váltóval 20 K. Erős acél hanguak 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosak, gramatikus hanguak is készülnek.

Mogyoróssy Gyula királyi szab. hangszergyár

Gramofon

Csodásan erős, tiszta hangu beszőlőgép 40 K, nagy «Union» szerkezettel 50 K. — Legszebb hanglemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 80 fill. től 4 K-ig. Javítási műterem.

Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

Budapest, Rákóczi-ut 71. szám.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Gézafi. A magasabb rendfokozatba történt kinevezés napja a mérvadó.

S. H. ulog. A csendőrségnél népfőlkeldi minőségben teljesített tényleges szolgálat. katonai szolgálatként jöhet figyelembe. Kérvényezés nélkül is beszámít

B. J. G. 77777. Ha illetékes lenne, úgy meg is kapnák.

Kétséges. Az árak métermázsánként (100 kgr.) értendők.

Küküllőmenti népfőlkeldő. Az érvényesség meghosszabbítását nem lehet kérni. Az igazolvány érvényessége azonban olyan állomásokra nézve, melyeknél a fizetés egészben vagy részben az állam által fizettetik, 45. életévének betöltéséig fennáll.

B. f. t. csendőr. Sajnos, mi sem tudjuk.

1888. 1. Szolgálati ügy. 2. Kérheti.

N. J. Alsóvalkó. Semmiesetre sem veszik vissza.

Sovány ember. Kérje írásban szolgálati uton.

1889. Korlátlanul.

Csendőrség Vác. 1. Ténylegesítésre, — mint nő — nem számíthat. 2. Nem illeti meg.

Tiszamenti. 1. Ha megfelelő helyet talál hozzá. 2. Korlátlanul.

777. 1. Az ideiglenes nyugállományban töltött idő a pótdíj emelkedésénél nem számítható be, de megszakítást nem képez. 2. Nem.

OXO. 1. Amennyiben a közzéadalkodásnak nem részesei, annak vagyongyarapodásából sem részesülhetnek. 2. Olvassa el a Cs. 20. Határozványok II. fejezet, 3. pont, 3. bekezdését. 3. Venczel király 1301-ben történt megkoronáztatása után a koronát Csehországba vitte magával. Később Ottó bajor fejedelem javára lemondva, ennek adta át a koronát, ki azt — a többi trónkövetelő elől elrejtendő — egy fatokba zárta s így vitte mindenütt magával. Utközben azonban a korona elveszett s csak hosszú keresés után találták meg újra egy mocsárban. Állítólag ez idő óta áll a koronán ferdén a kereset.

Határszél. 00/8. 1. Nem hallottunk róla. 2. Szolgálati ügy.

Rendkívüli állapot. Nem.

Miklós cs. cz. őrm. 1. Szolgálati ügy. 2. Igen.

Balkán háború. Nincs igénye.

Őszinte. Ilyen ügyekben a szárnyparancsnokság döntését kell kikérniök.

Sz. P. cs. cz. őrm. Az illetékesség tekintetében dönteni nem vagyunk hivatva. Kellőleg megindokolt jelentésben a visszafizetés elengedését szolgálati uton kérheti.

Balatonai regc. A helyes eljárás : hallgatni.

L. F. 1. A beküldött 8 koronát rendeltetési helyére juttattuk. 2. Sorsjegye nem nyert.

Boér j. őrm. Sorsjegyei nem nyertek. Az olasz vörös kereszt sorsjegy is úgy mint máskor, rendszeren kisorsoltatik.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott:

a m. kir. csendőrség állományában:

őrnagygyá:

1916. évi augusztus hó 1-ével:

1916. évi augusztus hó 1-ei ranggal:
felsőeöri Cseresnyés Emil századost (1. rangszám) az I. számú csendőrkerületnél;

századosokká:

1916. évi augusztus hó 1-ével:

1916. évi február hó 1-ei ranggal:
Mallár Béla főhadnagyot (1. 5 rangszám) az I. számú csendőrkerületnél;

1916. évi augusztus hó 1-ei ranggal:

Pongrácz Aladár főhadnagyot, (1. rangszám) az I. sz. csendőrkerületnél;

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy a m. kir. honvédelmi miniszteriumban beosztott alább megnevezett tiszteknek, a háboru idején teljesített kitünő szolgálataik elismerésül;

a legfelsőbb dicsérő elismerés tudtul adassék:
tolcsvai Nagy Gábor altábornagynak és
Bariss Árpád csendőr ezredesnek.

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy:

a legfelsőbb dicsérő elismerés tudtul adassék:
az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálatai elismerésül:

Hieronymy Lajos, egy hadsereg szállásmesteri osztályánál beosztott IV. csendőrkerületbeli századosnak.

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján:

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismerésül:

Putz Gottfried törzsőrmesternek, a csendőrségi felszerelési anyagraktárnál;

Werli Márton őrmesternek, a II.,
Hermann Gyula őrmesternek, az V.,
Czáka Alajos őrmesternek, a VII.,
Biró Győző csendőr cz. őrmesternek az I.,
Csomor Alajos csendőr cz. őrmesternek,
Csörgő Vincze őrsvezető cz. őrmesternek,
Kiss József III.,
Nagy Károly III. és

Kiss János IV. csendőr cz. őrmesternek, a III.,
Katona Ferencz csendőr cz. őrmestereknek a VI.,
Samu János csendőr cz. őrmesternek, a VII.,

Pénzes Lajos csendőr cz. őrmesternek, a VIII. számú csendőrkerületben.

Ö császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy:

Sikorzsi Zsigmond, VII. számú csendőrkerületbeli százados, a német császár Ö Felsége által neki adományozott III. osztályú koronarendet, továbbá:

Gross Frigyes ugyanazon csendőrkerületbeli nyugállományú járásörmester, a német császár Ö Felsége által neki adományozott vörös sasérmét elfogadassák és viselhessék.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ö császári és apostoli királyi Felsége által erre felhatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismeréséül:

az 1. osztályú ezüst vitézségi érem:

Biró Gergely őrsvezető cz. őrmesternek, az. I.,

Kovács Pál csendőr cz. őrmesternek, a IV. sz. csendőrkerületben;

a 2. osztályú ezüst vitézségi érem:

Horváth Sándor csendőr cz. őrmesternek a III.,

Kis P. Elek és

Mády János csendőr cz. őrmestereknek a VIII.,

Odlevák János csendőr cz. őrmesternek, az I.,

Vincze János csendőr cz. őrmesternek, a VIII. és

Szilágyi István őrmesternek, a VII. számú csendőrkerületben;

a bronz vitézségi érem:

Jókai Antal,

Szilágyi (Schinagli) Sándor és

Molnár Balázs csendőröknek, a II. számú csendőrkerületben.

Áthelyezett:

a m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg:

1916. évi augusztus hó 16-ával:

Buday Gyula alezredes, a debreczeni VIII. számú csendőrkerület beosztott törzstisztje és felsőáguthi Körtvélyessy Árpád alezredes, a kassai IV. számú csendőrkerület beosztott törzstisztje hasonló minőségben, kölcsönösen;

hindi Szabó László, I. számú csendőrkerületbeli százados, segesvári szakaszparancsnok, hasonló minőségben, a VII. számú csendőrkerülethez, Sepsiszentgyörgyre;

Oláh Ferencz, VII. számú csendőrkerületbeli százados, sepsiszentgyörgyi szakaszparancsnok, hasonló minőségben, ugyanazon kerületnél, Petrosényba;

deési báró Diószeghy Tibor, III. számú csendőrkerületbeli százados kisujszállási szakaszparancsnok hasonló minőségben, a VII. sz. csendőrkerülethez, Csikszeredába;

Tóth Gyula II. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, oraviczabányai szakaszparancsnok, hasonló minőségben, az I. számú csendőrkerülethez, Topánfalvára;

Reschner Győző, I. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, topánfalvai szakaszparancsnok, hasonló minőségben, ugyanazon csendőrkerületnél, Segesvárra;

Szekeres Dezső, I. számú csendőrkerületbeli hadnagy, szamosújvári szakaszparancsnok, hasonló minőségben, a II. számú csendőrkerülethez, Oraviczabányára;

Ringbauer Győző főhadnagy, a VII. számú csendőrkerület állományából, a II. számú csendőrkerület állományába;

Szabó Zsigmond, V. számú csendőrkerületbeli százados-számvivő, a számvivőség vezetőjéül, a VIII. számú csendőrkerület törzséhez, Debreczenbe;

Ambrus Gyula, III. számú csendőrkerületbeli százados-számvivő, beosztott számvivőnek, a VII. számú csendőrkerület törzséhez, Brassóba;

Bajai Kálmán, VI. számú csendőrkerületbeli hadnagy-számvivő, a VII. számú csendőrkerület pótszárnyához, Brassóba.

Tényleges állományba felvétel:

1916. évi május hó 1-ével:

somlyói és óvári Szilágyi Elemér, II. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, az újlag megejtett felülvizsgálat eredménye alapján, mint «jelenleg csapatszolgálatra nem alkalmas, kettő hó tartamára helyi (kiképzési) szolgálatra alkalmas».

Okiratilag megdicsértettek:

a m. kir. honvédelmi miniszter ur által:

K. Bana Sándor, m. kir. III. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmester, árvízveszély alkalmával több emberélet megmentése körül tanusított bátor és elszánt magatartásáért;

a m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Gáspár Pál csendőr cz. őrmester, a folyó évi június hó 10-én Nagyenyeden dühöngött tüzvész alkalmával tanusított önfeláldozó és elszánt megatartásáért;

a m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Nagy József IV. csendőr cz. őrmester, részben mint helyettes őrsparancsnok, részben pedig, mint pótszárny és szárnyiroda alkalmazott, álláskötelmeinek állandóan teljes odaadással, kiváló szorgalommal és jó eredményre való végzéseért és példás magaviseleteért.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

résztvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

☐☐☐ Telefon 153—44. szám. ☐☐☐

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetétek után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattal mellett.

Utalványok, intézvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Nyilvánosan megdicsértettek:

a m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Bakó Károly őrsvezető cz. őrmester és Szócs György csendőr cz. őrmester, örseik közzgazdálkodásának vezetése körül tanusított kiváló szorgalmuk, élelmességük és igen jó eredményü tevékenységükért;

Szolga Balázs népfölkelő, kötelességéről megfélekedett járőrvezetőjének szolgálatának pontos teljesítésére való ismételt figyelmeztetése s általában ezen alkalommal való helyes és lelkiismeretes kötelességtudásról tanuskodó magatartásáért;

a m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Laki István őrsvezető cz. őrmester, a közbiztonsági szolgálatban tanusított buzgóságáért, különösen pedig az 1914. évben elért eredményeiért.

Előléptettek:

őrmesterré:

1916. évi augusztus hó 7-ével:

Baricz Károly, II. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmester;

őrsvezető cz. őrmesterré:

1916. évi április hó 1-ével:

Zajác Mihály III. sz. csendőrkerületbeli csendőr;

csendőr cz. őrmesterré:

1916. évi július hó 16-ával:

Farkas József IV., Gothardt Albert, Vendég Pál és Csala János, III. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi július hó 29-ével:

Imre Imre, III. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi augusztus hó 1-ével:

Füleki Márton és Nagy József II., I. számú továbbá Börscsök Sándor, III. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi augusztus hó 11-ével:

Jankovics István, Letsch Antal, Pál Pál és Szabó Kálmán, II. számú csendőrkerületbeli csendőrök.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Deák László, Demeter Ferencz, Májér Tivadar, Székely Gergely, Kovács József és Pápai Géza csendőrök.

Lovaglási jutalomdíjban részesítettettek:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Zilányi Dániel csendőr cz. őrmester 3 darab, továbbá

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Bozsódi Zsigmond, Varga János II., Pál Péter járás-őrmesterek, Péterfi Péter őrsvezető cz. őrmester és Szántó István csendőr cz. őrmester 4—4 darab, Krajcsovic János őrsvezető cz. őrmester Katona István és Vörös Sándor csendőr cz. őrmesterek 3—3 darab, Borzai János, Albert Lázár, Kis Kálmán őrmesterek, Szücs Gy. Lajos, Lévai Gábor őrsvezető cz. őrmesterek, Vörös János csendőr cz. őrmester és Magyarits József csendőr 2—2 darab 10 koronás aranyból álló jutalomdíjban.

Házasságra léptek:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Pásztor Ferencz csendőr cz. őrmester, Nagy Emmával, 1916. évi július hó 26-én Désen;

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Polster Kálmán őrnagy, Petheő Gizella Gabriella urhölgygel, 1916. évi július hó 19-én, Pancsován;

Besenyei Sámuel őrsvezető cz. őrmester, Sztojkovics Máriaival, 1916. évi július hó 30-án, Ómoldován;

Balázs Ábrahám őrsvezető cz. őrmester, Madeszku Ikoniával, 1916. évi július hó 28-án Vecseházán.

SZÁNTÓ JÓZSEF

gépáruháza 18 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy ár-jegyzékem díj-talanul küldöm.

Képes nagy ár-jegyzékem díj-talanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tűnélküli beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

Fiókok: Budapest, VI., Gyár-utca 26. Nagyvárad, Rulikovszky-út 22.

Fontos értesítés!

A háboru okozta személyzethiány miatt, [csak **szegedi főüzletünk**-ből intézzük el a postai küldeményeket, azért a megrendeléseket, pénzküldeményeket és levelezéseket **Szeged, Kárász-utca 9.** címre kérjük.

A 115955 V—b. 1916. sz. belügyminiszteri rendelet szerint

helyesbített és új nyomtatványok

nálunk már kaphatók.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
 Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
 1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Az árdrágító visszaélésekről.

Irta: Rádai Géza dr., budapesti kir. táblai tanácsjegyző, kir. ügyészégi megbizott. (Vége).

2. A szükségleti cikkek *visszatartása* annyiban állapítható meg, amennyiben a hatóságok elrendelték, hogy valamilyen nemű cikkek a hatóságnak beszolgáltatassanak, azaz ha egyes szükségleti cikkek rekvirálása van kimondva; vagy ha a hatóság valamely cikkeknek a közforgalomba bocsátását elrendeli. Ily hatósági rendeletek kibocsátására az 1916. évi IV. törvénycikk (1. §-a) és a 4207/1915. M. E. számú kormányrendelet adnak alapot. Amennyiben ilyen szabály kibocsátott, ennek bárminő megszegése — amennyiben e megszegés nyereszkedési célból történt — ide vonandó; akkor is, ha az a hatósági rendelet, mely egyes szükségleti cikkek rekvirálását mondotta ki, vagy közforgalomba bocsátását tette kötelezővé, e rendelkezésének megszegését csupán kihágás gyanánt rendelte büntetni.

A törvénynek most említett rendelkezése igen elterjedt visszaélés ellen való hathatós védekezésre nyújt módot. Mindinkább elharapódzó szokássá vált ugyanis az, hogy kereskedők, kik bő raktárral rendelkeztek egyes elsőrendű szükségleti cikkekben, mint pl. a szalonna, rizs, hagyma stb., e készletüket visszatartották. Ezzel a kereslet és kínálat viszonyának olyan módon való kialakulására spekuláltak, hogy e cikkek utáni nagy kereslettel szemben e kereslet kielégítésére kevés árut fognak kínálni: tehát az árak majd igen magasra emelkednek. Sajnos e céljukat gyakran el is érték s ez eljárásuk megfelelően megtorolható nem volt. Most már ha valamelyik kereskedőnek bizonyos cikkek tekintetében jól felszerelt raktára van s vevőit mégis azzal küldözgeti el, hogy e cikkeket ebben az időpontban nem árusítja, — a hatóságnak — ha erről tudomást szerez és ha e cikkeknek közforgalomba bocsátása elrendeltetett — hathatós megtorló és ilyen esetek ismétlődését elhárító eszközök állanak a szóbanforgó törvényi intézkedésben rendelkezésére.

3. A harmadik eset az 1. § második bekezdésének második tétele szerint a szükségleti cikkek előállítására vagy forgalomba hozatalára szolgáló *üzem megszüntetése* vagy *korlátozása* által követhető el. Ez sok hasonlóságot mutat az imént tárgyalt esettel s azt kiegészíti. Nevezetesen egyfelől a kereskedők közül olyanokat büntet, akik még tovább mennek s nem csupán egyes fajtájú szükségleti cikkeket tartanak vissza, hanem egész üzemüket megszüntetik vagy általában korlátozzák, másfelől büntetés alá helyezi azokat, akik ily cikkek *termelésével* foglalkoznak s az ezek előállítására szolgáló üzemüket hagyják félbe vagy csökkentik.

Itt a nyereszkedési célzat nem szükséges. Ez eset fennforgásának szintén előfeltétele úgy mint a visszatartás büntetőségénél a hatóság rendelkezése és pedig olyan irányu rendelkezése, mely az üzem folytatását rendeli el. Ez is lehet általános, vagy egyes esetekre szóló. Ide vonható az az eset is — a 4201/1915. M. E. sz. rendelet 16. §-ának 3. pontja értelmében — amikor a pék, mészáros vagy más, az életszükségleti cikkek előállításával vagy forgalomba hozatalával foglalkozó iparos és kereskedő «sztrájkol», vagy pl. a maximális ár megszüntetése végett az üzemeltetést feltűnően csökkenti.

Nem esik természetesen ide az az eset, midőn valaki rajta kívül álló olyan okok miatt kénytelen üzemét beszüntetni, melyeken a rendes gondosság mellett nem segíthet, pl. ha nyersanyagot nem képes beszerezni vagy munkásai sztrájkolnak stb.

4. A negyedik esetet a közszükségleti cikkekkel való *alkalmi ügynökösködés* képezi. Ezt az 1. §. harmadik bekezdése tartalmazza. E törvényi rendelkezés az első esetet egészíti ki. Míg az első eset szerint ugyanis az esik büntetés alá, a ki maga szerepel az ügyletben vevő gyanánt, addig az e tételben körülírt bűncselekményt az követi el, a ki maga az ügyletben vevő vagy eladóképen nem vesz részt, hanem csupán — rendszerint díjazás (provizio) ellenében — másnak a figyelmét felhívja valamely eladási vagy vételi alkalomra s az eladót és vevőt egymással összehozni igyekezik. Nagyon üdvös a törvénynek ez az intézkedése, mert a háború úgy mint az ismét eladóknak, az alkalmi ügynököknek is egész raját hozta létre, akik hathatós segédek voltak az első esetnél említett vevőknek és ismét-eladóknak s e segédkezésük által, de magas közvetítési díjaikkal is nagy mértékben hozzájárultak a

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártn. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház-utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becserélése. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

szükségleti cikkek árának aránytalan emelkedéséhez.

Kiemelendő, hogy a törvény csupán az *alkalmi* ügynökösködést bünteti, ami alatt a törvény szerint annak közvetítői működését kell érteni, aki anélkül, hogy kereskedő vagy bejegyzett cégü ügynök volna, foglalozik közvetítéssel. Itt tehát a törvény szövege maga tartalmazza az első esetben csupán ajánlatosnak jelezhető álláspontot, mely szerint csupán az nem esik e rendelkezések alá, aki működésére hatósági igazolvánnyal nyert feljogosítást.

E tétel alá a törvény további korlátja szerint csak annak a működése esik, aki kereskedő részére közvetít anélkül, hogy kereskedő vagy bej. ügynök volna. A termelő és fogyasztó közvetlen összehozása mint nem kereskedő részére történő közvetítés e § alapján büntetés alá nem esik, ez esetleg kihágást képezhet az ide vágó jogszabályok értelmében.

Itt a törvény nem emeli ki a nyereszkesedési célzatot, de ez önként értetődik s kereskedő részére való közvetítés el sem képzelhető másképen.

5. Az ötödik büncselekményt a törvény 2. §-a említi fel. Ez a forgalomba helyezésre rendelt szükségleti cikkeknek a *forgalomból való elvonását* helyezi büntetés alá, rokon tehát ez az eset a második esettel, — abban különbözik ettől, hogy az említett cikkek *állagának* megváltoztatását, megsemmisítését, eredeti rendeltetésétől *lényegesen eltérő célra használatát* bünteti s nem kívánja meg a nyereszkesedési célzatot, — míg a fent leírt második eset a cikkek egyszerű visszatartását helyezi büntetés alá, de csak abban az esetben, ha ezt nyereszkesedési célzattal követték el. A két eset még abban is eltér egymástól, hogy a második eset a szükségleti cikkek visszatartását külön megtiltó hatósági rendelkezést tételez fel, míg a szóbanforgó esetben ilyen előzetes hatósági rendelkezés nem szükséges.

Az 1—5 pontok alatt felsorolt esetek mindegyike vétés, csupán az ötödik eset képez büntetést akkor, ha életszükségleti cikkből nagyobb készlet semmisített meg

E cselekményeknek az állam és tagjainak élete és léte tekintetében rendkívül veszélyes voltánál fogva a törvény úgy mint ez a felségsértésnél, hűtlenségnél és ehhez hasonló büncselekményeknél megvan, az 1—5 esetek céljából való egyesülést és összebeszélést is büntetés alá helyezi, még pedig ugyanolyan büntetés alá, mintha az ily módon tervezett cselekmény el is követett volna.

Ugyanazon okokból, melyek miatt ez a felségsértésnél stb. indokolt, az összebeszéléstől vagy egyesüléstől való elállás a törvényben említett további feltételek mellett itt is büntetlenséget eredményez.

Említésre méltó még az, hogy mindezen cselekmények büntetésénél a szabadságvesztésbüntetés mellett kimondott pénzbüntetés a pénzbüntetésnek a Btk.

26. §-ában foglalt általános 8000 koronányi maximumán felüli összegben, 20000 koronában van megállapítva; ezt az a körülmény teszi indokolttá, hogy e büncselekményeket rendszerint a nagy vagyoni haszon elérése végett szokták elkövetni.

A pénzbüntetés további emelésére nyújt módot a 4. §., mely szerint: «amennyiben megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés legmagasabb mértéke a jelen törvényben meghatározott pénzbüntetésnek a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összege». Vagyis, ha a bíróság a vádlottról megállapítja, hogy cselekményével 50000 korona nyereséget szerzett: kiszabhat reá $2 \times 50000 + 20000 = 120000$ (Egyszázhuszezer) korona pénzbüntetést. Ez azonban behajthatatlanság esetén legfeljebb egy évi szabadságvesztésbüntetésre változtatható át.

Az 5. §. szerint e cselekmények miatt az elítélt tartózkodási helyéről, ha az nem illetőségi helye, kitiltatható, külföldi pedig az országból kiutasítható.

A 6. §. értelmében az ezen törvényben meghatározott büncselekmények is a gyorsított bűnvádi eljárás alá esnek, mely e cselekmények tekintetében némi módosításokkal van érvényben. Így a kir. ügyészség e cselekményekre nézve jogosult a nyomozás közvetlen fogatosságára.

E törvénynek a lehetőség szerint minden előforduló esetben való alkalmazásához — mint ez az előadottakból kitűnik — nagy érdekek fűződnek s így a m. kir. csendőrségnek ismét alkalma és tág tere nyílik e törvény által arra, hogy kipróbált eredményes igyekezetének és ügybuzgóságának újabb tanujelét adja.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A háború élősdíjei.

Írta: Nyomozó.

II.

A mult év nyarán és őszén, amikor már a budapesti vendéglőkben horribilis árakat kellett fizetni egy-egy rendes ebédért vagy vacsoráért, sokaknak feltűnt, hogy két kisebbszerű korcsmában nemcsak az ablakokba kitett plakát hirdette, hogy ebéd és vacsora *olcsó, szolid polgári árakon* kapható, hanem azok is mesés olcsóságról beszéltek, akik véletlenül, vagy mások által bevezetve, ezekbe a korcsmákba kerültek étkezni.

Annál feltűnőbb volt ez — mondogatták a próbaevést rendezők, — mert ebben a korcsmában nem valami harmad vagy negyedrendű marhahusból, olcsó sertésaprólékból, illetőleg marhabelsőrészekből összekotyvasztott ételek várták a napról-napra szaporodó vendégeket,

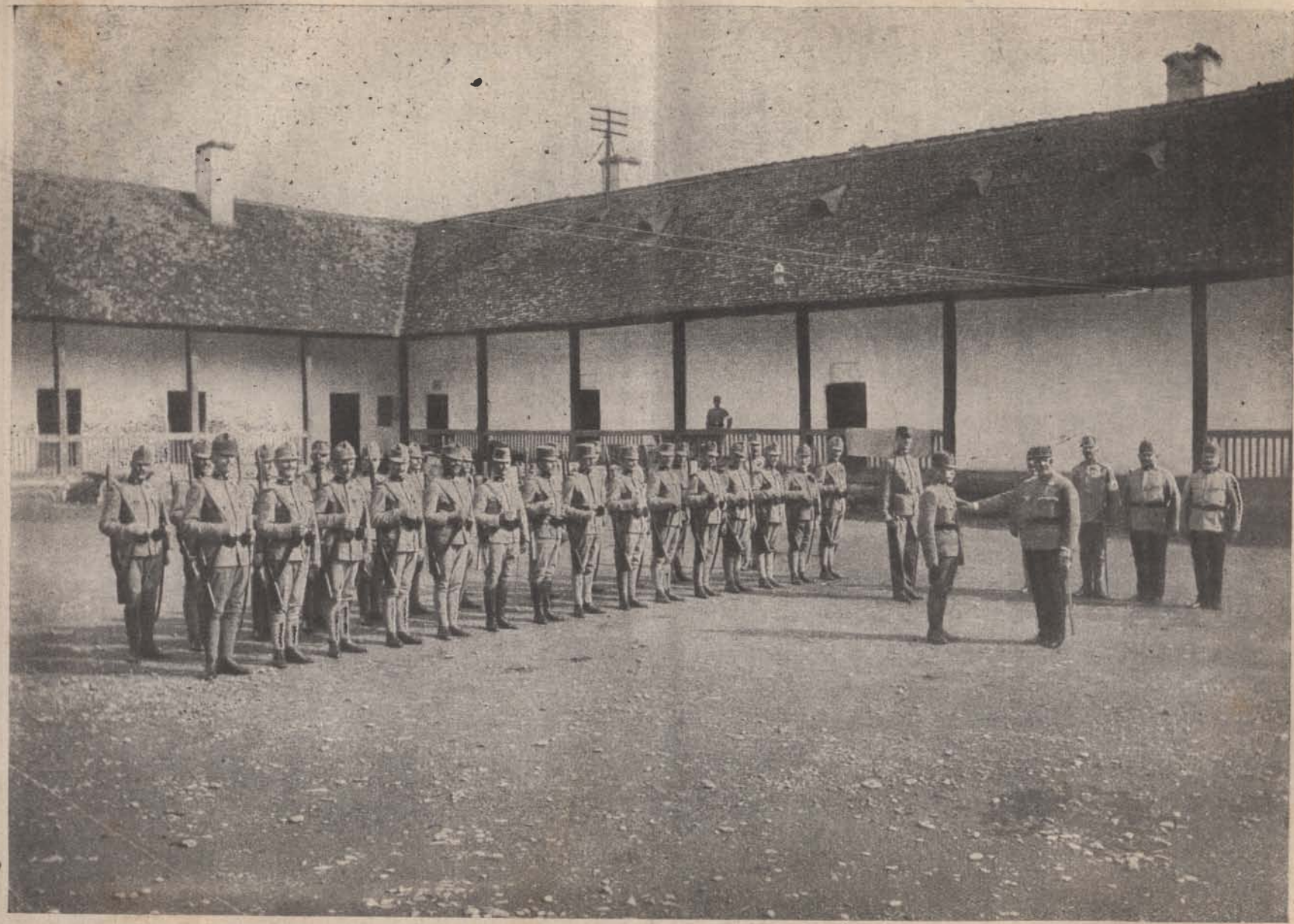

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ Zsótér-bérház, Városháza mellett. (Rákóczi szoborral szemben.) ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. — Csendőrségi diszvarrógépek. — Világhírű tűniküll pathéfonok. — Világhírű tús gramfonok. — Lemez ujdonságok és kerékpár felszerelési cikkek főraktárosa.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

Hideg Antal járásőrmester felkészítése.

hanem állandóan csirkepörkölt, becsinált vagy rántott-csirke s különféleképen, de mindig finoman készített tyuk, kacsá- és libasültek szerepeltek az étlapon.

Ami pedig az ezekért felszámított *polgári árakat* illette, a más korcsmákban és vendéglőkben hasonló ételnemüekért felszámított árakkal összehasonlítva, ezek is a két korcsma olcsóságát és kiválóságát igazolták. Mert míg amazokban 2 K 60—4 K között váltakoztak a hasonló nemű ételek árai, addig a két Olcsó Jánosnál 1 K 40—1 K 60 fillért kértek egy-egy jó adag baromfi-sültért vagy csirkepaprikásért.

Ilyen körülmények között nem csodálhatta senki, ha a két kis korcsma hamarosan fellendült. Napról-napra több volt a vendég. S ezek nemcsak a szerényebb jövedelmű és igényű munkásosztályból kerültek ki, hanem később már a válogatosabb középosztálybeliek is betekintettek egy-egy próbaebédre vagy vacsorára, a társaság tekintetében kényesebb igényűek pedig házhoz hordatták az ételeket.

Mint hogy pedig az élelmiczikkek általános, sőt rohamosan emelkedő drágasága közismert volt mindenki előtt, akadtak az étkezők közt olyanok, akik a megélhetési viszonyok megnehezülése felett panaszkodva, diszkret módon ugyan, de csodálkozásuknak adtak kifejezést a jól táplált korcsmárosok előtt, hogy ily jutányos árakat számíthatnak az ingyenczeket is kielégítő ellátásért és érdeklődtek a beszerzési forrás iránt is.

A vidékről felkerült bőbeszédű korcsmárosnék aztán hamarosan kielégítették a kíváncsiakat, hogy otthon Karaközörcsökön meg Kutjabagason a szülőik és testvéreik sok baromfit tartanak s ugyanott másoktól is olcsón összevásárolják a baromfit és miután közvetlen hozzájuk küldik az árut, ők is sokkal olcsóbban jutnak hozzá, mintha a piacon illetőleg a vásárcsarnokban harmadik-negyedik kézből vennék. Mint hogy pedig ők is azt az elvet tartják szem előtt, hogy jobb a sűrű krajczár, mint a ritka garas, de meg az ő régi jó vendégeiket sem akarják zsarolni s ekként elriasztani, hát már csak megmaradnak a régi *polgári árak* mellett s annál is inkább, mert így is megvan a rendes hasznuk.

Ez a magyarázat nem látszott éppen hihetetlennek és elfogadható felelet volt azokra a hízogó nyilatkozatokra is, amelyekkel a vendégek az ételek jóságát és olcsóságát nap-nap után dicséretgették.

Az meg éppen nem jutott eszébe senkinek, sőt a legöregebb mindennapi vendégek sem emlékeztek rá, hogy ezeket a jómódu falusi baromfitenyésztőket csak egyszer is látták volna a korcsmárosok környezetében. De nem látta egy sem a vendégek közül azt sem, hogy az emlegetett baromfi küldemények valamikor megérkeztek volna. Igaz, hogy nem is kutatták ezt. Nekik elég volt, hogy — úgyszólván — nap-nap után

látták a frissen kopasztott szép, sárgabőrű tyukokat, csirkéket, hizott kacsákat és libákat a korcsmában, amelyből néha annyi volt, hogy az otthoni fogyasztáson kívül kosárszámra küldhette a két korcsmárosné a piacra is eladásra.

A ki pedig azt hinné, hogy ez a két korcsmáros, a felsorolt körülmények egybevágó minémüségéből következtetve, rokonságban volt egymással, nagyon csalódnék.

Nemcsak, hogy rokonok nem voltak ők, de a korcsmájok is távol volt egymástól és összeköttetésben sem voltak, amennyiben az egyiké: a B. Istváné a belváros egyik kis utcájában szerénykedett, a másiké: az F. D.-né pedig az Erzsébetváros ugynevezett Csikágó negyedében csalogatta a vendégeket. Sőt mi több, ők maguk is csak akkor tudták meg, hogy közös szállítójuk van, mikor Balázs Sándor őrmester budafoki őrsparancsnok egy jól sikerült nyomozás után, múlt év november havában megjelent náluk és pártfogásba vette mind a kettőjüket.

Ugyanis: amely mértékben növekedett a két korcsma üzleti forgalma, tekintélye és jelentősége a vendégek szemében, ugyanoly mértékben szaporodtak a baromfilopások Budafok, Nagytétény és Érd községekben.

A múlt évi augusztus 14-től kezdve október végéig Érd községben 13 rendbeli baromfilopás történt, egy esetben pedig egy javított malacot vitt el a tettes, összesen 649 K kárértékben.

Hasonló eredménnyel működött, az akkori viszonyokból és körülményekből következtetve, ugyanaz a tettes, Budafok községben is, amennyiben ugyancsak a fentjelt idő alatt ott is 13 rendbeli lopást követett el, amelyek közül 11 esetben baromfit, egy esetben szintén egy javított malacot, egy esetben pedig egy kecskét lopott el, összesen 595 K kárt okozva az érdekelteknek.

Hogy pedig e két község között fekvő Nagytétény község lakossága sem kerülte el sorsát, a történetek után csak természetesnek tekinthető. Ott járt-kelt keresztül a tolvaj s olyankor, ha nem akart messzebb menni, vagy ha a messzebbeső Érden nem volt szerencséje, visszajövet a nagytétényieknel kárpótolta magát, amennyiben szeptember és október hónapokban hétrendbeli lopást követett el ott, amelyek közül hat esetben onnan is baromfit, a hetedik esetben pedig csekélyebb értékű ágyneműt lopott el, összesen 523 korona kárértékben.

Amint ezekből látható, három őrsparancsnokság volt érdekelve ezekben a lopási esetekben, amelyek közt felesszámmal voltak a betörések is.

Az érdi őrsre nézve augusztus hónap volt a legsúlyosabb 9 rendbeli lopással, míg a budafokiakat október hónapban látogatta meg a tettes leggyakrabban, amennyiben abban az egy hónapban 12 rendbeli lopást illetve betörést jelentettek be az őrsön.

HEGEDŰ

remek felszereléssel
10-12-15-20 korona

a legjobb minőségben az egész országban elismert elsőrangú magyar hangszertelepen

Reményi Mihály-nál szerezhető be Budapesten, Király utca 58. sz.

Minden hangszerről külön árjegyzék kérésre.

HARMONIKA

10-12-15-20 korona
finomabb 2 soros 30-40-50 kor.

GRAMOPHON

40-50-60-70 korona
legfin. azéll óraműszerkezettel

A Teues monitorunk diadalutja.

Tudjuk nagyon jól, hogy az ilyen baromfilopásokat nem igen szokta az őrsparancsnokság a szomszédos őrsökkel közölni, mert hiszen közismert dolog, hogy az ellopott aprójószágot, ha nem sok, azonnal elfogyasztja a tettes, ha pedig nagyobb mennyiségű, előzőleg ismert baromfikofának továbbadja, úgy, hogy mire az őrs értesül az esetről, piacra kerül a lopott jószág ahol a vevőközönség hamarosan szétkapkodja.

Az itt említett három őrs sem értesítette egymást írásban a náluk történt lopási esetekről, de mert közeli szomszédságban vannak egymással és gyakorta találkoznak úgy az őrsparancsnokok mint a legénység, ilyen alkalmakkor való elbeszélésekből mindig értesültek egymástól a megtörtént esetekről, a nyomozást azonban mindenik őrs a maga kezére folytatta — sajnos — eredménytelenül.

Mint hogy azonban ugyancsak október hóban Nagy-tétenyben is történt három rendbeli lopás, az előző eredménytelenség felett okulva, összebeszélte a három őrsparancsnok, hogy együttes nyomozással próbálják meg a többrendbeli lopások kiderítését, hátha így együttesen, egyszerre több irányban folytatva a nyomozást, jobban fog sikerülni az eredmény.

Annál is inkább szükség volt erre az elhatározásra, mert a feltüntetett kárösszegeket és a tettesek hosszabb időn át történt működését tekintve, nemcsak a lakosság kezdett bizalmatlankodni az eredménytelenség miatt, de az előjáró parancsnokságok is kifogásokat adtak azért, mert a kiderítetlen közbiztonsági zavarok ily rohamos módon szaporodtak az őrsökön.

Arra nézve, hogy egy és ugyanazon tettesek működhettek mind a három őrskörletben s hogy ezek egyike katonai egyén lehet, körülbelül tisztában voltak, mert az érdi lopások egyikénél egy katonai őrs észrevette a tetteseket, egy férfit és egy nőt s miután felszólításának, hogy álljanak meg, nem engedelmeskedtek, hanem a vasuti töltésen át elmenekültek, eredménytelenül rájuk is lőtt, tehát ez állította, hogy a menekülő férfi katonaruhában volt.

Részben az a körülmény okozta, hogy az előző nyomozásoknál eredményre nem jutottak, mert általában azt hitték, hogy a környéken nagyobb számban elhelyezett katonák közül való lehet a tettes és mindig ebben az irányban folytatták a nyomozást s eközben egyikük se jött arra a gondolatra, hogy esetleg a fővárosban rejtőző katonaszökevény lehet a tettes, holott gyanították, hogy az ellopott nagymennyiségű baromfi csak a fővárosba kerülhet, mert a katonai csapatoknál el nem fogyaszthatnák úgy, hogy valakinek fel ne tűnnék.

Mult évi november 5-én kezdték meg a nyomozást s az addigi külön-külön teljesített nyomozások adatait

együttesen áttanulmányozva rájöttek, hogy a lopott aprójószág mely irányban való elszállításának megállapítása lesz a fődolog, mert csak ezt tudva lehetnek abban a helyzetben, hogy a kellő helyeken eszközözendő megfigyelésekkel esetleg éjjeli lesállításokkal leleplezhiessék a tetteseket.

Ez okból a vasuti állomásokat és a forgalmasabb vilamos megállóhelyeket vették figyelés alá s egyidejűleg érintkezésbe léptek a főváros határában levő legszélőbb rendőri állomásokkal valamint a vámsorompóknál őrködő rendőri és pénzügyőri közegekkel is.

Ez utóbbiak ugyanis vámellenőrzési szempontból minden villamos és más kocsit megvizsgáltnak, feltartóztatják a gyalogközlekedőket s így feltehető volt, hogyha a figyelmüket felhívják a baromfit szállító közönségre, esetleg értékes adatokkal szolgálhatnak a járőröknek úgy a szállított mennyiségre, mint a szállítók kilétét illetőleg is.

Ugyancsak hasonló eredményeket remélhettek a melékutak környékén portyázó rendőrőrszemek működésétől, amennyiben szorosabb őrködés esetén ezek is feltartóztathatták a bármi okból gyanussá váló egyéneket és közlés folytán megismervén a nyomozott körülményeket, ha valakit esetleg feltartóztatnak, azonnal értesíthetik a környéken portyázó csendőrszolgálatot vagy legrosszabb esetben közvetlen telefonon a budafoki őrsöt.

Ennek az eljárásnak már a második napon eredménye lett, amennyiben a kelenföldi uton álló rendőrőrszem egy fiatal leányt figyelt meg, aki a hajnali órákban hosszabb ideig járkált a vámsorompón kívüli területen s egyre csak az Albertfalva felől közeledő gyalogos egyéneket leste.

A rendőrőrszem végre is igazolásra szólította fel a leányt, aki Császár Mária budapesti cselédnek mondta magát és meglepetésében elárulta, hogy gazdájától: B. István budapesti korcsmárostól előző estén távozott el a szeretőjével, egy Mihály nevű katonával és az éjjeli időt az albertfalvai határban egy szalmakazalban töltötték, ahonnan hajnal felé a katona eltávozott állítólag egy barátjával szándékolt találkozóra, de ráparancsolt, hogy várjon rá, nemsokára visszajön. A leánynál egy télikendő és egy üres zsák volt, amelyekre nézve azt állította, hogy a szalmakazalban azzal takaróztak.

Épen ebben az időben vetődött oda Balázs őrmester a járőrtársával s megtudván, miről van szó, a rendőrrel és a leánynyal egy közeli épület mellé huzódtak s onnan figyeltek abba az irányba, a merről a leány szeretőjének jönni kellett.

Hogy az idő jobban teljék, Balázs őrmester is kérdezgetni kezdte a leányt, hogy mióta szolgál a korcsmárosnál s mióta van ismeretségben a katonával, hogy még a teljes nevét se tudja, mire a leány azt felelte

Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket

ugyszintén azok alkatrészeit és húrokat általánosan elismerve legjobban szállít Magyarország legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára. . . . Árjegyzék minden hangszerről bérmentve küldetik.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. hangszerszállító. az orsz. m. kir. zeneakadémia, valamint az összes budapesti színházak hangszerszállítója, a pedál-czimbalom és rekonstruált tárogató egyedüli feltalálója. Alapított 1847-ben.

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16.—18.—26. szám.

hogy a korcsmárosnál 3 hónap óta lakik s azóta ismeri a katonát is, aki állítólag rokona a korcsmárosnak mert — úgyszólván — naponta megfordult nálok és olyankor velök étkezik, sőt — mint a házbeliektől hallotta — már az ő elődjével is szerelmi viszonyt folytatott.

Arra nézve azonban, hogy ha már ilyen viszonyban van a katonájával, miért nem fogadja azt otthon a konyhájában éjjelre és miért jönnek ki a hüvös őszi éjjeleken a szabadban való találkozóra, a leány nem adott feleletet.

Körülbelül félóráig tartott ez a beszélgetés. Ekkorára már világosodni kezdett úgy, hogy a közeli uton közlekedőket egészen jól fel lehetett ismerni. Egyszerre megszólal a leány Albertfalva felé mutatva:

— Ott jön Mihály ni, — de úgy látom egyedül!

Csakugyan egy katona lépegetett a várakozók felé a jelzett irányból s meglátszott a tétovázó viselkedésén, hogy vár vagy keres valakit, mert gyakran megállott és jobbra-balra tekintgetett majd megint megindult.

Amint az épület irányába ért, kilépett onnan Balázs őrmester és felszólította a katonát, hogy jöjjön közelebb, mire az annyira meglepődött, hogy pár pillanatig mereven megállott, tisztelgett, majd olyanforma mozdulatot tett, mintha el akarna szaladni, de egy erélyes figyelmeztetés eltérítette e szándékától és látszólag vonakodva, de mégis odalépegetett az őrmesterhez.

A leányt meglátva, bizonyára abban a hitben, hogy az már elmondott egyetmást róla, a hozzáintézett kérdésre minden habozás nélkül megmondta a nevét a katona, hogy ő Márkus Mihály gépkocsivezető. Akkori tartózkodási helyeül egyik budapesti hadi kórházat nevezte meg, ahol állítólag mint lábbadozó van elhelyezve s azt állította, hogy onnan nappali sétára kibocsáttatván, este nem tért vissza, hanem a szeretője és egy Albertfalván elhelyezett barátja meglátogatása céljából engedély nélkül kimaradt. A barátját azonban nem találta meg.

A gyalogosnak szintén egy zsák volt a vállán keresztül vetve, amelyre nézve ő is azt állította, mint a leány, hogy az éjjeli hüvös időre való tekintettel takarónak hozta magával.

Ez az állítás elfogadhatónak is látszott. Mikor azonban Balázs őrmester a zsákot kifordította, annak tollas és beszáradt vérrel szennyezett voltáról kétségtelen lett, hogy leölt baromfit szállíthattak benne. Hasonló volt ehhez a leánynál talált zsák belseje is, amit az előbbin talált jelek után szintén kifordítottak és megvizsgáltak.

Már ezekből a jelekből kétségtelennek látszott, hogy a gyalogos és a leány baromfitolvajlással foglalkoznak. Mielőtt azonban ezek iránt megkérdezték volna őket, a

gyalogos állítólagos tartózkodási helyét akarta Balázs őrmester megállapítani, abban a reményben, hátha az ottani kantinához hordhatta nevezett a lopott aprójószágot s egy ott tartandó házkutatás eredményhez juttatja őket.

Ebből azonban semmi sem lett, mert mielőtt oda be-mehettek volna, a gyalogos visszavonta előbbi állítását és beismerte, hogy ő katonaszökevény és csapatától Korneuburgból szökött meg és közel négy hónap óta bujkál a fővárosban. Eközben ismerkedett meg B. Istvánál a leánynyal, akivel a már említett szalmakazalnál szoktak éjjelre összejönni. Azt azonban ismételt kérdés után is tagadta, hogy a nyomozás alatt levő baromfilopásokat ők követték volna el.

A leány megtudva, hogy szeretője katonaszökevény, kétségbeesve sirva fakadt, mert — mint mondá — vele azt hitette el, hogy nemsokára szabadságot lesz és őt feleségül veszi. Ilyen hitegetések és a gazdája biztatása után három hónap előtt egy estén nevezettel lopni indult, de mielőtt az akkor éjjel elkövetett lopáshoz hozzáfogtak volna, a már említett szalmakazalnál erőszakosan közöszült vele a gyalogos, amelynek következtében ő teherbe esvén, csábítója ígéretei és fenyegetése hatása alatt folytatta ezzel a többi lopásokat s az így összelopkodott tyukot, kacsát, libát mindannyiszor B. István korcsmároshoz vitték.

Ez alapon, bár a gyalogos valótlannak mondta a leány állítását, B. Istvánál házkutatást tartott az őrmester, amelynek során két levágott kacsá, 22 drb ludszárny, egy zsák ludtoll és a gyalogosnak egy pár könnyű bakancsa és előző szeretőjének K. Juliannának több, ő hozzá intézett levele került elő, mire B. is beismerte, hogy a gyalogos többiben hozott hozzájuk aprójószágot, de mindannyiszor azt állította, hogy azokat vidéken lakó rokonai hozták fel, s így ő nem is tudhatott arról, hogy a gyalogos és cselédje lopásaiból származtak, úgyszintén tagadta azt is, hogy a cselédjét, akinek a gyalogossal való szerelmi viszonyáról sejtelve sem volt, ez utóbbival való lopásokra biztatta vagy kényszerítette volna.

Azok a lopási esetek, amelyeket a leány beismert s amelyekből származó aprójószágnak bár nem ilyen czímen való átvételét a korcsmáros is elvállalta, még csak mintegy felét tették ki az összes nyomozás alatt álló lopásoknak, nyilvánvalónak látszott tehát, hogy a még tagadásban levő gyalogos vagy egyedül, vagy más, még ismeretlen tettestárral követte el a többieket, miért is a talált levelek szerinti K. Juliánna hollétét iparkodott Balázs őrmester megállapítani.

Ez iránt a házmesterhez fordult felvilágosításért, miközben úgy ettől, mint egy másik lakótól azt a felvilá-

Csúz, Rheuma, Köszvény

amely sok ezer hálairat és orvosi vélemény szerint biztos hatású háziszser. — Eredeti tégely ára 2 korona.

Egyedüli készítő: Szenthe Lajos Patrona Hungariæ gyógyszertára, Budapest, Damjanich-utca 2. szám.

esetén próbálja meg a világhírű erősített **CAPCINE (Paprika)** kenőcsöt

gositást kapta, hogy nem ezt a leányt, hanem egy Cs. M. nevű leányt kérdezzen meg inkább, mert az igen sok használható adattal szolgálhat.

Ezt a leányt még az nap este egyik fővárosi moziban fel is telálták. Ez aztán teljesen lerántotta a leplet úgy a volt gazdája üzelméről, mint a gyalogos tetteiről, amennyiben előadta, hogy úgy ő, mint az imént említett K. Juliánna éppen azért hagyták ott B. korcsmárost, mert kényszeríteni akarta őket, hogy a gyalogossal szerelmi viszonyt folytassanak és azzal lopni járjanak.

Előadta továbbá, hogy a gyalogos nemcsak B.-hez, hanem egy Nefelejcs-utczai korcsmárosnéhoz F. D.-néhez is hordta a lopott aprójószágot s amint előtte beszélték, ezekben a lopásokban Sinka Pál szintén katonaszökevény, B. J.-né kéjné segédkeztek neki s a két korcsmároson kívül még Sz. J. hivatalosolga is részesült a lopott baromfiakból és a sertések husából is.

Ezek az adatok azután beismerésre bírták úgy a gyalogost, mint az összes büntársait, aminek alapján kiderült az is, hogy a lopott kecskét, miután levágására és kimérésére senki sem vállalkozott, egy vasuti pályaórnek adták el, akinél az meg is lett.

A gyalogos és büntársai az igazságszolgáltatás kezébe kerültek mind. Már el is vették méltó büntetésüket.

Ezek következményeképpen a két korcsmában megszünt az olcsó baromfi pecsenye, nem kis bánatára azoknak, akik a beszerzési forrással mitsem törődve, vigan éltek a mások megkárosítása folytán szerzett jó falatokból. Várták, várták a dolgok jobbrafordulását, de hiába. A hüvösön ült az egész társaság. Azok a sokszor emlegetett rokonok pedig, akikről azelőtt a sok és olcsó baromfi felkerült, mintha nem is lettek volna. Nem kereste közülök senki a két korcsmárost, Csak a korcsma czéger és a felirat maradt meg árván. S a kövér Gambrius sörkép napról-napra szomorubban tekintget szét a mult örömeit visszasóhajtva melázó volt vendégek felett.

KÉPEINKHEZ.

Hideg Antal járásörmester feldiszipítése.

A háborús kitüntetések sorozata közül egyik érdeemes bajtársunk feldiszipítését illusztrálja az egyidejűleg közölt kép, amelyet a besztercezi városi örs legénysége küldött be hozzánk abból az alkalomból, hogy az ottani járásparancsnokot, Hideg Antal járásörmestert, folyó évi augusztus hó 6-án a legfelsőbb elismerés látható jelével feldiszipítették.

Bajtársunk a háború alatt teljesített kiváló szolgálatai elismeréséül a vitézségi érem szalagján adományozott koronás ezüst érdemkereszttel lett kitüntetve s előljárói és alárendeltjei a mostani zavaros viszonyok között is megragadták az alkalmat, hogy ünnepélyessé tegyék számára a feldiszipítés pillanatának kellemes emlékét, a melynek előidézéséhez egyébként úgy az előljárók jóindutata, mint az alárendeltek szeretete és tisztelete nagyban hozzájárult.

*

Temes monitorunk diadalútja.

A szerbek elleni háborúnk kezdetekor nagy segítségünkre voltak a Duna és Száva partok elleni támadásainkban dunai flotillánk monitorai is. Ezek az apró viziszörnyetegek ott voltak mindenütt, ahol csipni-harapni lehetett a gyűlöletes ellenséget, pedig a szerbek is elkövettek mindent, hogy távortartsák maguktól a «Gumski ladje»-nak (Gummi hajóknak) nevezett moni-

torokat. De hiába volt minden erőlködésük, hiába a várágyuk tüze, a Szávanak és a Dunának robbanó aknákkal való elszigetelése, a monitorok hol egyik, hol másik oldalról szórták ágyuik tüzét Belgrádra és a szerb partok védelmezőire.

Ezeknek a hősi harcoknak az áldozata volt a Temes monitor, amely 1914. évi szeptember 19-től október 23-ig ötször futott át a szávai aknavonalon s ez utóbbi átmenetelekor, Sabácztól mintegy két km-re a Grabovci szigetnél, aknarobbanás következtében első részének jobb oldalán annyira megsérült, hogy rövid idő alatt víz alá merült.

Húsz hónapig feküdt a Száva fenekén a megsérült monitor, mind mélyebbre süllyedve a folyó iszapjába, míg végre a folyó év márczius havában megkezdett kiemelési munkálatok folytán június hó 27-én napfényre került hullámsíkjából dunai flotillánk kedves halottja. S miután még olyan állapotban volt, hogy javítás által teljesen használhatóvá tehető, mint az ez alkalomból közölt képeink mutatják, az óbudai hajógyárba vontatták. Útja diadalmenet volt egészen végig. Ágyudörgés, harangzugás között fogadták Budapesten is mult hó 17-én, ahol a város lakossága és a katonaság által rendezett ünnepség keretében babérkoszorút bocsátottak le reá a Lánezhidről, az Országháznál pedig diszes fogadtatásban részesítették.

HIREK.

Olvasóinkhoz! A napi szükegleti cikkek árainak szinte óráról-órára való drágulása, különösen pedig a papir árának rohamos emelkedése és nagy hiánya folytán, lapunk sem menekülhetett meg a sajtót ért általános válságtól. A Franklin Társulat — lapunk e régi előállítója és jó barátja — ugyanis, hasonlóan a többi nyomdavállalathoz, kénytelen volt lapunk előállítási költségeit másodizben, ez esetben 20%-kal emelni. Tekintettel, hogy ezen áremelés a lapnak jelenlegi évi számban való megjelenése mellett, hozzávetőleg évi 1800 korona többkiadást jelent, ez az évi költségvetésre oly érzékeny anyagi terheket rótt, hogy a lapnak eddigi terjedelemben való megjelenése elé, előfizetési árainak épségben tartása mellett, komoly akadályok gördültek. Az Csendőrségi Lapok szerkesztő bizottsága akként határozott, hogy lapunk továbbra is az eddigi előfizetési árak mellett, a jelenlegi terjedelemben jelenjék ugyan meg, mindazonáltal, hogy az áremelés némileg ellen-súlyozható legyen, lapunknak régi, hagyományos köntösét le kellett vetkőznie és ezentúl a megszokott zöld boritékiv nélkül fog megjelenni. Amidőn nehéz szívvel búcsuzunk lapunknak e kedves és hagyományos külsejétől, azon reményünket fejezzük ki, hogy nem sokáig kell azt nélkülőznünk és mihamarább visszatérhetünk hozzá, visszaadva lapunk megszokott és hozzánk tartozóságát hirdető külsejét.

Adományok. Nemes Péter örmester a balatonalmádi örsről 2 koronát küldött be hozzánk a Vörös kereszt céljaira. Az adományt rendeltetési helyére juttattuk.

Hősi halál. Lapunk táborig olvasói levelező lapon közlik velünk, hogy Dancs Lajos, a III. számú csendőrkörület szabadszállási örsére beosztva volt lovas csendőr címzetes örmester, folyó évi augusztus 10-én, a Zadarov fölötti harcok alkalmával hősiiesen küzdve, haslövést kapott, minek következtében augusztus hó 11-én Haliczon az 1/13. számú táborig kórházban hősi halált halt. Temetése Haliczon, katonai pompával, bajtársai élénk részvétele mellett ment végbe.

Szerkesztői üzenetek.

Felsőbácskai népfölkelő. Nem jogosult viselni. A küldött bélyeget lapunk javára bevételeztük.

1888. Elszánt. Sehogy sem.

Népf. csendőr. Nem; ez csupán a belterületi őrökön alkalmazottakra vonatkozik.

Batyó őrm. Cotelette (kotlet) = disznó-, borju-karéj, borda; oldalszakál, barkó.

R. J. 30. népf. tizedes. Szolgálati ügy.

Margittaszigeti őr. Boér Sándor zománcztablagyára Budapest, VI., Gyár-utca 36. sz.

S. G. tart. szkv. A házassulandók keresztlevelei és az illetékes pótzászlóalj engedélye. Ha az ara kiskorú, szüleinek beleegyező nyilatkozata is.

M. T. tp. 350. Kérheti, de ki kell mutatnia, hogy a tervezett házasság által megélhetése (anyagi helyzete) biztosítva leendő.

Öreg csendőr. 1. Hadifogoly szökése. 2. és 3. Igen.

000. Tiszti vizsgát sikeresen letett egyévi önkéntesek jöhetnek figyelembe, ha hadapróddá kinevezettek.

H. M. 1888. Forduljon szakaszparancsnokához.

Sz. J. csendőr, «Hallott valahol harangozni. . .»

V. K. A vaséremkeresztek rozsa ellen védett vasból készülnek; alakban és nagyságban az arany-, illetőleg ezüst érdemkeresztekhez hasonlóak. A hátoldalon az 1916. évszám van feltüntetve.

Hegedűs őrm. 19. ezred. A pótdijra ott is igénye van s meg is fogja kapni.

Zölderdő. 1. 1919-ben; 2. Nem vétetik figyelembe; 3. semmi; 4. mindkettőre. 5. A nyugdíjból az az összeg, a mely a fizetéssel együtt nagyobb mint volt a csendőrségi összes fizetése, be fog szüntettetni. 6. A háború alatt szünetel.

Sorsjegyei nem nyertek: Darvas zászlós, P. E. Lippa, Molnár és Szalay őrmesterek.

FEJTÖRÖK.

Képtalány.

Betűtalány.

7 sz ü ü Sz t dő
ü ü ü e

Szótalány.

S-sel a légben magasan repül.
K-val a méh télen át benne ül.
H-val korog, hogyha üres belül.
V-val nekünk a gyárakból kerül.

Megfejtési határidő: 1916 szept. 20-ig.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné szanatorium-sorsjegy lesz kisorsolva.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Ö császári és apostoli királyi Felsege legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy:
a legfelsőbb dicsérő elismerés tudtul adassék:
az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálatai elismerésül:

Hunyetz Károly, egy lovas hadtestnél beosztott III. csendőrkerületbeli csendőr őrnagynak.

Ö császári és apostoli királyi Felsege legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy:

Szlepceev Pál, III. számú csendőrkerületbeli őrvezető cz. őrmester a német császár Ö Felsege által neki adományozott harczos érdemérmét elfogadhassa és viselhesse.

Ö császári és apostoli királyi Felsege legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján:

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismerésül:

Baricz Károly őrvezető cz. őrmesternek és
Balázs András csendőr cz. őrmesternek, a II.,
Üрге András és

Matics József csendőr cz. őrmestereknek, a III.,
Almászi Lajos,
Gálfi Péter és

Takács Ferencz csendőr cz. őrmestereknek, az V.,
Szőke Lajos őrmesternek és

Janzsó György csendőr cz. őrmesternek, a VI.,
Bartha Ferencz és

Markali Antal csendőr cz. őrmestereknek, a VII.,
Ludmány Imre csendőr cz. őrmesternek, a VIII.,

Pagocsán János csendőr cz. őrmesternek és
Szabó Mihály őrvezető cz. őrmesternek, az I.,
Jenei Albert és

Terényi István csendőr cz. őrmestereknek, a III.,
Csordás Karácson,
Klement István és

Varga Károly csendőr cz. őrmestereknek, a IV. számú csendőrkerületben;

az ellenség előtt — különleges szolgálatban — teljesített különösen kötelességű szolgálatai elismerésül:

Kassay János csendőr cz. őrmesternek a IV.,

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismerésül:

Csukovics János csendőr cz. őrmesternek és
Kaposi Sándor őrvezető cz. őrmesternek, az V.,
Cziráki Kálmán,
Szakál Pál és

Takács József csendőr cz. őrmestereknek, a VI.,
Jánosi Albert és

Bakó Simon csendőr cz. őrmestereknek, a VII.,
Hegy József és

HEGEDÜ

Csodásan szép hangu, vonóval, teljesen felszerelve 8 korona.

Ébenfa felszereléssel 12 és 18 kor. Mesterművek 20 és 40 korona. Egész finomak részletre is. Rosszakat művésziessé javít.

Arjegyüket az összes hangszerekről ingyen küld

Mogyoróssy Gyula kir. szab. hangszergyár

CZIMBALOM

szab. acélszerkezettel, részletre is. Csodaerős, tiszta hangu

TÁROGATÓ

ősregi magyar hangszer, csodásan szép hangu, 5 billentyűvel 16 kor., 6 billentyűvel 21 kor., 8 billentyűvel 25 kor. Valódi rózsafából 70 K. 80 K és feljebb. Finomabbak részletre is kaphatók.

Budapest, Rákóczi-ut 71.

Fuvolák, citerák stb. Hu-rok. Javításműterem stb.

Szilágyi Mihály csendőr cz. őrmestereknek,
Rosza Miklós cz. őrmesternek,
Daró Károly,
Debreczeni Lajos,
Vanya Péter és
Kopcsák István csendőr cz. őrmestereknek, a VIII.
számu csendőrkerületben.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre felhatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismerésül:

az 1. osztályu ezüst vitézségi érem:

Bene József csendőr cz. őrmesternek, az V. és az ellenség előtt elesett:

Pálfi János csendőr cz. őrmesternek, a IV. számu csendőrkerületben;

a 2. osztályu ezüst vitézségi érem:

Bátyai Lajos csendőrnek, a III.,

Zakariás János őrsvezető cz. őrmesternek, a VII.,

Tóth Ferencz IV. csendőrnek a VI.,

Simonka Mihály csendőrnek, a IV.,

Halász Gábor csendőrnek, a III.,

Majlát János csendőrnek, a IV.,

Rusznay Károly csendőrnek, a III.,

Kertész Miklós csendőr cz. őrmesternek a VIII.,

Sali Lajos csendőr cz. őrmesternek, a VI.,

Szücs Károly csendőr cz. őrmesternek, a III.,

Oláh Károly és

Bálint Ferencz csendőr cz. őrmestereknek, a II.,

Butyurka Sándor csendőr cz. őrmesternek, a VII.,

Dávid András csendőr cz. őrmesternek, a IV.,

Kiss János VII. és

Láncz József csendőr cz. őrmestereknek, a VI.,

Petőfi István csendőr cz. őrmesternek, a II.,

Sebestyén Izidor csendőr cz. őrmesternek, a VII.,

K. Tóth Lajos csendőr cz. őrmesternek, a II. és

Voda Simon csendőr cz. őrmesternek, a VII. számu csendőrkerületben.

Nyugállományba helyezettek:

1916. évi szeptember hó 1-ével:

Halamka Ferencz, VII. sz. csendőrkerületbeli százados-számvivő, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan.»

Választott lakhely: Parajd.

Előléptettek:

őrsvezető cz. őrmesterré:

1916. évi augusztus hó 1-ével:

Komsa Károly, VIII. sz. csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmester;

csendőr cz. őrmesterré:

1915. évi június hó 22-ével:

Vasi József, V. számu csendőrkerületbeli csendőr;

1915. évi július hó 1-ével:

Péter Albert, III. számu csendőrkerületbeli csendőr;

1915. évi november hó 9-ével:

Hellenbarth János, I. sz. csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi április hó 1-ével:

Resóczki István, III. számu és Csorba András, V. számu csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi július hó 1-ével:

Ürögi György és Farkas László, VIII. számu csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi július hó 8-ával:

Pintye János, IV. számu csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi július hó 29-ével:

Dézsai András, Mészár Mihály, Zbona János, Sztán Péter I., Orosz Gáspár, Varga Elemér, IV. számu csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi augusztus hó 1-ével:

Nyikony Ferencz, Benkó Izidor, Tatár Bálint, Bella Kálmán, Judi Pál, Tábi Ferencz, Dorogi Márton, Patromán Pál, Pataki Gergely, Mejlinger Mihály, Németh István, Bajka János, Gyapjas János, Juhász Sándor, Polonyi Géza, Szögyéni Ferencz, Kozári Ferencz, Karna Mihály, Szepesi Mihály, Péter János, Holló József, Orosz János I., Álb Miklós, Ihriczki István, Göllén József, Vizkeleti József, Farkas Dániel, Csörgő B. István és Drávucz István III. számu, azután Madarász István, IV. számu csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi augusztus hó 11-ével:

K. Tarsoly Antal és Pávelka János, VIII. sz. csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi augusztus hó 16-ával:

Simon István, Rahó István, Kazinczi István, Oláh Sándor, Darabont Ferencz, Szilágyi Lajos, Zelenák (Paresó) Mihály, Fehér Illés, Cziczó István, Kecskés István, Jónás Imre, Bartha Dénes, Bercsényi Kálmán, Orbán Benjamin, Csepei András, Hegedüs István, Kraniczki József, Lup József, Magyar László, Mályi Márton, Nagy János IV. és Recsó György, IV. sz. csendőrkerületbeli csendőrök.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

☰ Telefon 153-44. szám. ☰

Alaptőke 2.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyveckére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5¹/₂% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Járórvezetői jelvényt nyel elláttattak:

Horváth Ferencz és Szász Árpád, VII. sz. csendőrkerületbeli csendőrök;

Lovaglási jutalomdíjban részesítették:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Vass József őrmester 5 drb, Fazekas Mihály csendőr cz. őrmester 3 drb;

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Rökkert Sándor őrmester 4 drb, K. Nagy Sándor őrmester 3 drb, Szávuj István őrmester, Ujlaki Lajos és Ács József csendőr cz. őrmesterek 2—2 darab 10 koronás aranyból álló jutalomdíjban.

Névváltoztatás.

Az alább nevezettek, belügyminiszteri engedély alapján családi nevüket a következőképen változtatták:

Zomborcsévits István, III. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmester «Zombori»-ra;

Krivánics József, VI. sz. csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmester, «Dombi»-ra;

Andriász István, VIII. számú csendőrkerületbeli járás-őrmester, «Andrási»-ra.

Házasságra léptek:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Lacz József csendőr cz. őrmester, Györbíró Irénnel, 1916. évi augusztus hó 5-én, Csikszentgyörgyön;

Bányai György csendőr cz. őrmester, Barabás Annával, 1916. évi augusztus hó 7-én, Marosnagylakon;

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Szász György csendőr cz. őrmester, Luczicz Elenorával, 1916. évi augusztus hó 9-én, Vecseházán;

Tóth János V. csendőr cz. őrmester, Wilhelm Anna Máriával, 1916. évi augusztus hó 15-én, Nagybecskerekben;

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Szlepsev Pál őrsvezető cz. őrmester, Hevesi Julianával, 1916. évi július hó 15-én, Horgoson;

Vitál Gyula törzsőrmester, Fridrich Ilona Margittal, 1916. évi augusztus hó 14-én, Nyíradon;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Jüngling Mátyás járásőrmester, Kutor Emiliával, 1916. évi július hó 19-én, Marczalin;

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:
Pesti István, időleges nyugállományu csendőr, Szőlősi Terézszel, 1916. évi július hó 23-án, Mihályházán;

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Barabás János csendőr cz. őrmester, Istók Máriával,

1916. évi június hó 18-án, Krizbán;
Sánta József őrsvezető cz. őrmester, Balogh Irmával,

1916. évi május hó 31-én, Kaczkón;
László Elek őrsvezető cz. őrmester, Györfi Vilmával,

1916. évi május hó 28-án, Csikcsicsóban;
Tompá Sándor őrsvezető cz. őrmester, Tatrangi Erzsé-

bettel 1916. évi május hó 21-én, Törcsváron;
Varga Ferencz csendőr cz. őrmester, Tamás Máriával,

1916. évi június hó 28-án, Sepsiszentgyörgyön;
Bíró Mihály csendőr cz. őrmester, Mostis Máriával,

1916. évi június hó 24-én, Kisdemeteren;
Cseke András csendőr, Farkas Zsuzsanna Annával,

1916. évi július hó 4-én, Csikszentsimonban;
Mojsza János őrmester, Tatrangi Annával, 1916. évi

július hó 24-én Törcsváron;
Bartók Lázár csendőr cz. őrmester, Mohaneszku Iloná-

val, 1916. évi július hó 30-án, Feleken;
a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Szutor Kálmán őrmester, Szabó Margittal, 1916. évi

augusztus hó 9-én, Tetétlenen;
Czinder János őrsvezető cz. őrmester, Farkas Vilmá-

val, 1916. évi augusztus hó 9-én, Kismarján;
Szegedi György őrmester, Krucsku Erzsébettel, 1916

évi augusztus hó 19-én, Komádiban;
Gönczi Lajos őrsvezető cz. őrmester, Nagy Annával,

1916. évi július hó 23-án, Soborsinban.

SZÁNTÓ JÓZSEF

gépáruháza 18 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy ár-
jegyzékem dij-
talanul küldöm.

Képes nagy ár-
jegyzékem dij-
talanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tűnélküli beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

**Fiókok: Budapest, VI., Gyár-utca 26.
Nagyvárad, Rulikovszky-út 22.**

Fontos értesítés!

A háboru okozta személyzethiány miatt csak **szegedi főüzletünk**-ből intézzük el a postai küldeményeket, azért a megrendeléseket, pénzküldeményeket és levelezéseket **Szeged, Kárász-utca 9.** címre kérjük.

A 115955 V—b. 1916. sz. belügyminiszteri rendelet szerint

helyesbitett és új nyomtatványok

nálunk már kaphatók.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
 Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
 1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

A fénykép a bűnügyi nyomozás szolgálatában.

Irtta: Horváth István dr. ny. járásbíró.

Korunkban a bűnügyi nyomozás a modern technika és tudomány minden vívmányát kénytelen igénybe venni, mert csak ily fegyverzettel ellátva képes sikeresen szembeállni a társadalommal állandóan hadi lábbon álló gonosztevők napról-napra szaporodó és egyre agresszívebben fellépő hadával.

A nyomozás, mely evszázadokkal ezelőtt még tisztán a nyomozó közegek egyéni ügyességére volt bízva, ma már terebélyes tudománygá fejlődött, melynek számos segédeszköze és segédtudománya van, bűnügyi nyilvántartás, daktyloszkopia, bűnügyi lélektan mind a nyomozás céljait szolgálják. De talán egyik segédeszköznek sem köszönhet nagyobb eredményeket, s egy sem nélkülözhetlenebb, mint a fényképezés!

A fénykép — mely maga is csak 40—50 éves multra tekinthet vissza — ma már a nyomozás egy elengedhetetlen segédeszköze, mely számos bűntény kiderítésénél, tettesek kinyomozásánál megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz és ma még beláthatatlan, hogy még milyen újabb célokra lesz felhasználható a bűnügyi nyomozás érdekében.

A fénykép ma már annyira demokratizálódott, hogy a legszerényebb falusi viskótól a fejedelmi palotákig találkozzunk vele; az élet számos oly viszonyaiban pedig ahol a személyazonosság megállapítása bir fontossággal, nélkülözhetetlen szerep jutott neki, pl. utlevelek, vasutizigazolványok, ügyvédi és detektív igazolványok stb.

A bűnügy terén pedig épen megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz ma már a fénykép.

Utalok csupán a gonosztevők arckép-gyűjteményére, mely ma már minden nagyobb város rendőrségénél megtalálható s a büntetettek személyazonosságának megállapításául szolgál a daktyloskopiával (ujjlenyomat) kapcsolatban.

Csak futólagos pillantást vessünk a nyomozás egyes fázisaira s a bűntények különböző eseteire s azonnal tisztába jövünk a fényképezés nagy kriminológiai jelentőségével.

Általában előtérbe nyomul a fénykép fontossága oly esetekben, midőn oly cselekményeket, oly jeleneteket kell megörökítenünk, melyek megrögzítése a bűnügy kiderítésére fontos s amelyek természetben változásnak vannak alávetve, továbbá, ha oly jelenségek vannak, melyek most esetleg ki nem magyarázhatók, de később nyugodtabb szemlélés mellett vagy más szakavatottabb egyén kutató vizsgálata mellett megmagyarázhatókká válnak. Úgyszintén, ha nagy tömegjelenetről van szó, melynél az egyes részletek helyzete, az összbenyomás és a tárgyak aránya bir fontossággal.

A gyakorlati nyomozás terén végtelen nagy az ily esetek száma, melyeket néhány gyakorlati esettel akarok megvilágítani.

Elengedhetetlen a fényképezés pl. akkor, midőn egy ismeretlen hulla találtatik, melynek személyazonosságát talán csak e révén lehet majd megállapítani. Vagy pedig mikor egy meggyilkolt egyén hullájának fekvéséből, helyzetéből lehet fontos következtetéseket vonni: mer az néha döntő bizonyítékot szolgáltathat arra nézve hogy tényleg bűntény, vagy esetleg öngyilkosság, vagy véletlen baleset forog-e fenn? Konkrét példából könnyen érthetővé válik ennek az eshetőségnek a lehetősége! Pl. Valakit felakasztva találnak, de a hulla helyzete olyan, hogy az önakasztás nagyon is kétségesnek látszik. Erre nézve egy érdekes esetet olvastam egy idevágó szak-könyvben. Egy magával tehetetlen, beteg öreg embert a függőlámpa horogján találtak felakasztva, a megejtett nyomozás során az elhalt két cselédje úgy adta elő a dolgot, hogy a gazdájuk a betegsége miatt lett öngyilkossá; a rendőri bizottság az esetet gyanusnak találta és az egész helyzetet lefényképezte. A további kutatások meghozták a helyzet megoldását. Ugyanis a hulla 3—4 lábnyira a padlótól lógott a levegőben; szék a hulla közelében nem volt, mert a szobában talált székek mind a rendes helyükön az íróasztal, az ágy mellett, távol a hullától voltak, megmagyarázhatlan volt tehát, miként tudta az elhalt a hurkot önmaga a nyakába tenni. Ez a megoldhatlan rejtély adta kezébe a nyomozó csendőrőrmesternek a nyomozás irányának fonalát. A két cselédet erősen vallatásra fogta s ők végre is bevallották, hogy ők mindaketten eltávoztak hazulról

Hegedüt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Ontóház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsérelés. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

s hazatérve a már régen beteg gazdájukat az ágyban halva találták. Félve, hogy netán kellemetlenség származhatik reájuk abból, hogy gondozatlanul hagyták a beteget, a halottat felakasztották, de arra már nem terjedt ki a figyelmük, hogy széket is tettek volna a hulla mellé.

Fontossággal bír továbbá a hulla egész színhelyének fényképfelvétele, midőn abból következtetések vonhatók arra nézve, hogy dulakodás előzte meg a halálhozó sérülést, különösen oly esetekben, midőn a vádolt védekezése és jogos védelem szempontjából olyan előadásokat tesz, melyek esetleg a hulla és környezete, szóval az egész helyszini képpel megdönthetőknek látszanak; pl. ha a fényképfelvételből megállapítható, hogy a meggyilkoltat meglepetésszerűen, esetleg álmában ölték meg. Elengedhetlen továbbá a hullán vagy a sebesültön található sebek lefényképezése is, mert azok milyenségéből a használt öő eszköz minéműségére lehet következtetést vonni. Nem szabad elmulasztani a lábnyomok és ujjlenyomatok lefényképezését sem, különösen, amikor ezek a nyomok az elmosódás vagy elenyészés veszélyének vannak kitéve, pl. ha a lábnyomok egy sűrűn használt forgalmi uton taláthatnak. Ily esetben, ha éjjel történt a gyilkosság — a fényképfelvétel azonnal mágneziumfény mellett eszközzendő.

Elengedhetlenül szükséges a nyomozás során valamely bűntény, pl. gyilkosság, gyújtogatás, gyermekkítétel, robbantás vagy gondatlanságból okozott baleset pl. épületösszeomlás, vasuti összeütközés, bányarobbanás, hidbeomlás, gyári szerencsétlenség, kazánrobbanás stb. színhelyének a felvétele főleg akkor, mikor a helyzet képét egy oly távollévő tanúnak, szakértőnek vagy tettestársnak, felbujtónak kell felmutatni, aki abból az eset lefolyására vagy egyes ténykörülményekre nézve felvilágosítást, magyarázatot nyújthat, ami a fényképfelvétel elmulasztása esetén teljesen lehetetlen volna. A tanu vagy szakértő sok esetben csak pontos terepfelvétel mellett vagy a helyszinén tehet vallomást vagy adhat véleményét, ami pedig lehetetlen, ha a tanu távoli helyre költözött vagy súlyos betegség miatt van a helyszini megjelenésben akadályozva. Ily esetben a fényképfelvétel megbecsülhetlen értékkel bír és teljesen pótolja a helyszini megjelenést.

Az annak idején és helyén felvett fénykép már nem egy bűntény leleplezéséhez szolgáltatta az Ariadne-fonalat, amely különben örök homályban maradt volna. Így nevezetesen bizonyítékot szolgáltat a fénykép oly sérülések, karczolások, fojtogatási nyomok, bűnjelek, vérnyomok megállapítása és megrögzítése által, melyek szabad szemmel nem észlelhetők és csak a fényképező gép által válnak szemünkre nézve érzékelhetővé. Így,

hogy csak a legszokottabb eseteket említsem, gyilkosság esetén a tettes ruháján, a padlón, lepedőn, falon esett, s általa gondosan kimosott vérfoltok, melyek szabad szemmel észre nem vehetők, — a fényképezés útján mégis láthatóvá válnak.

Egy évekkel ezelőtt történt sötét bűntényre akarom illusztrálni a fotografálás megbecsülhetlen nyomozási értékét.

Németországban a múlt század 90-es éveiben egy faluban nagy tűzvész elhamvasztotta a legvagyonosabb földmives gazda házat, melyben kivüle csak egy öreg cselédje lakott. Mindkettő a romok közül halva s részben megszenesedve került elő. Első látszatra a rendőri szemle-bizottságnak az a benyomása volt, hogy gondatlanságból, talán szalma közt, padláson elejtett gyufától eredhetett a tűz s veszett oda a gazda cselédestől, megfulladva a sűrű füstgomolyban. Óvatosságból mégis fényképfelvételt készítettek a leégett házról, s a szoba belsejéről, a hulla feltalálásának színhelyéről s miután az egyik ablak nyitva találatott — ami tél idején indoklatlannak látszott — azt is lefényképezték. Különösen gyanut ébresztő volt a hulla fekvése, mely arra mutatott, hogy a lefekvés előtt közvetlenül érthette a halál, mert levetkőzve, alsóruhában s papucsban találatott, közvetlen az ágy közelében. Ez a helyzet pedig annál érthetlenebb volt, mert az ágy, a benne volt ágyneművel együtt majdnem teljesen elhamvadt, amiből azt lehetett következtetni, hogy a tűz onnan terjedt tovább, mert a többi butor a tüztől kevésbé volt megrongálódva! Az ablakdeszkán és párkányon ujjlenyomatok találatok, melyeket nagyitva vettek fel. Az ujjlenyomat fényképe azt mutatta, hogy az illetőnek a jobb mutató ujjja hiányzott. A legrutináltabb detektívek vezették a nyomozást de, eredménytelenül, mert semmi nyomot sem találtak, mely a gyilkosság tetteséhez vezetett volna, s főleg azért maradt meddő a tettes utáni hajsza, mert semmi támpont sem volt arra nézve, hogy a gyilkosságot mily érdekből vagy mi okon követték volna el. Az elhaltnak nem volt irigye, sem haragosa az egész környéken, rablógyilkosság sem forgott fenn, mert értékei megvoltak, hozzátartozója is csak két unokatestvére volt, kik azonban már évekkel ezelőtt kivándoroltak Amerikába s így a hagyatékra a kincstár tette rá a kezét. Pedig a már kifejtetteken kívül még egy körülmény tette szinte bizonyossá, hogy nem a tüzből eredt széngáz okozta halálát, hanem hogy gyilkosságnak esett áldozatul: t. i. a hullából vett vérnek spektroskopikus vizsgálata. Ugyanis tudvalevő orvostudományi tény, hogy szénoxid (széngáz) okozta halál esetén a vér bizonyos elváltozást mutat; az így megejtett spektroskopia pedig, a fennforgó esetben megállapította,

Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket

ugyszintén azok alkatrészeit és hurokat általánosan elismerve legjobban szállít Magyarország legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára. ••• Árjegyzék minden hangszerről bérmentve küldetik.

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16.—18.—26. szám.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. hangszerszállító, az orsz. m. kir. zeneakadémia, valamint az összes budapesti színházak hangszerszállítója, a pedál-czimbalom és rekonstruált tárogató egyedüli feltalálója. Alapítatott 1847-ben.

Milyen állapotban került Görz az olaszok kezére. — 1. Kórház, melyet az olaszok összelöttek, bár vörös kereszttel volt jelölve. 2. Összelöött ház.

hogy nem széngázmérgezés a halál oka. Ebből kétségtelemné vált, hogy a halál már a tüzet megelőzőleg következett be!...

A pár évig lappangva maradó rejtély azonban végre is megoldódott! A két unokatestvér jelentkezett az örökségért! A beismerő vallomást nem volt nehéz belőlük kihozni, annál kevésbbé, mert az ujjlenyomatokról készült fényképfelvétel megdönthetlen bizonyítékot képezett, tekintetbe véve azt, hogy az egyik unokatestvér ujján a jobb mutatóujj tényleg hiányzott. A fénykép tehát fényesen bevált mint döntő, megczáfolhatatlan bizonyíték. Ez csak egy eset a száz közül, amikor a bűnösök leleplezéséhez a vezérfonalat és egyuttal a corpus delictit (annyi mint «bűnjeles bizonyíték») a fénykép adja a nyomozó hatóságok kezébe!

Hogy a fényképező gép mily érzékeny a szabad szemmel nem is észlelhető jelenségek iránt, mutatja ez az eset. Egy nő fényképén az arcán apró barna foltok mutatkoztak, holott az arczon a legkisebb szépség-hiba sem volt észlelhető. A fényképész saját illetve gépje hibájának tulajdonította ezt; azonban nagy volt a csodálkozása midőn néhány nap múlva hirül hozták neki, hogy a fényképezett nő himlőben megbetegedett. Nyilvánvaló, hogy a fényképező gép a lappangó himlő foltokat vetítette a lemezre s ezért volt az arc foltos.

A bűnjelként a tettesnél talált hajfürt vagy a tettes részéről a tett színhelyén visszahagyott haj vagy bajuszszálak már nem egy esetben váltak ominózus döntő bizonyítékokká a gyilkosra nézve. Néha a hajszálak azonossága iránt emel kifogást a vádlott vagy védője, ilyenkor döntő súlylyal bír az azonosság megállapítása. Ily eset forgott fenn egy Németországban néhány évtizeddel ezelőtt Bochumban történt kéjgyilkosságnál, ahol a fénykép segítségével állapították meg annak a néhány hajfürtnek a gyilkos hajával való azonosságát, amelyet a legyilkolt nő a férfi fejről kitépett. A hajvizsgálatról fényképfelveleket készítettek s ezeket a tárgyaláson maga a bíróság tette közvetlen megfigyelés tárgyává!

Egy érdekes esetet olvastam Hans Gross, a nemrég elhunyt híres kriminalista könyvében, ahol a fénykép képezte az egyetlen bizonyítékot, melynek alapján a tagadásban lévő vádlottakat elítélték. Ugyanis a mult században Croy herceg lakodalma alkalmával Brüsszelben nagy népesödület és általános utcazi verekedés keletkezett, de a vérengzés tettesei a bűnösséget sehogysikerült reabizonyítani, mert a főczinkosok azt vitták, hogy őket csak a néparadat sodorta magával, de tagadták, hogy a tettegességben bármi részük lett volna. Kinyomozták azonban azt a fényképészt, aki az utcazi csődületről pillanatfelvételt készített. A fényképen lévő

ezernyi néptömeg egyes szereplői azonban oly parányi nagyságuk voltak, hogy az arczvonások természetesen felismerhetők nem voltak; ezért tehát nagyított képet vettek róla, melyben a vádlottak arczvonásai teljes hűséggel voltak felismerhetők, és a fénykép oly kompromittáló helyzetben (ütésre emelt, bottal felfegyverzett kézzel, kiáltásra tátott szájjal stb.) tüntette fel őket, hogy ezzel a megdönthetlen bizonyítékkal szemben további tagadásuk már mit sem használt volna.

Bizonyítékot nyújt továbbá a fénykép még sokszor oly esetekben is, mikor pl. csecsemők véletlen megfuladását vitatják pl. vánkos által stb. holott a gyermekhulláról felvett fénykép a nyakon való apró és szabadszemmel nem észlelhető körömnnyomokat, fojtogatási kísérleteket, csekély karczolásokat, horzsolásokat tüntet fel, melyek erőszakos halálra, bűntényre engednek következtetést. Ezek a jelenségek, összevettve a nyomozás egyéb adataival sokszor a büntett leleplezésére vezetnek!

Megbecsülhetlen előnnyel jár továbbá a fényképezés a magán- és közokirathamisításoknál, ahol a bizonyítás lényegileg a körül forog, hogy az okiraton pl. nyugtatóványon, váltón, kötelezvényen vagy végrendeleten olvasható névaláírás tényleg attól az egyéntől ered-e, akinek nevét feltünteti, vagy pedig hamisítva van-e az illető névaláírása; továbbá, hogy a nyugtán, váltón, kötelezvényen, csekken, utalványon stb. feltüntetett összeg vagy lejárat kiemelt nem lett-e korrigálva, meghamisítva?

Tehát főleg aláírás- és számhamisítások körül dől el a bűnügy kérdése.

A javítás főleg két módon történik: ugyanis vagy kivakarják a régi számot s helyébe másikat irnak; vagy pedig valakinek, pl. a végrendelezőnek, vagy a váltókötelezettnek, pl. elfogadónak nevét idegen kéz igyekszik lehető hűséggel utánozni, más szóval meghamisítani!

Mindkét esetben a fényképező gép pótolhatlan előnyöket nyújt a hamisítás felderítésére!

Ugyanis ott, hol vakarás történik az okmányon a papiros vékonyodik, s ha ez még oly ügyesen történt is, a fényképen az illető hely megállapítható, mert a papír más színűvé lesz s így a hamisítás feltétlen megállapítható. A fényképen továbbá a kivakart szavak is olvashatókká válnak!

Ahol pedig — bár vakarás nélkül — de javítás történt a számokon, pl. egy nullát toldottak a szám végéhez, vagy a szám elején egy számjegyet irtak hozzá, vagy ahol névaláírás, hamisítás történt: ott a fényképen előfog tűnni az eltérés, mely a hamisító által használt tintának elütő színéből illetve a többi íráshoz képest különböző vegyi összetételéből származik. Ezek az elté-

HEGEUD

remek felszereléssel
10-12-15-20 korona

a legjobb minőségben az egész országban elismert elsőrangú magyar hangszertelepen

Reményi Mihály-nál szerezhető be Budapesten, Király utca 58. sz.

Minden hangszerről külön árjegyzék kérendő.

HARMONIKA

10-12-15-20 korona
finomabb 2 soros 30-40-50 kor.

GRAMOPHON

40-50-60-70 korona
legfin. acél óraműszerkezettel

Milyen állapotban került Görz az olaszok kezére. — 3. A Piassetta templom belseje. — 4. Gránátok nyomai a Castello falán. — 5. Egy kastély előcsarnoka.

rések a legtöbb esetben szemünknek fel nem ötlenek: a fényképező lemezen azonban a hajszálnyi finom árnyalatok, eltérések is erősen kidomborodnak. De ezenfelül a névalírás hamisítása már a kézírás egyes vonalainak — a hajszálvonások, vastag vonások, kezdővonások stb. eltérő voltából is feltétlen biztonsággal megállapítható, ami a fényképen hatványozott erővel lép előtérbe, oly esetekben is, mikor az utánczás nagyon ügyesen történt, és az írás hamisított mivolta nem szembetűnő! Ezek az előnyei a fényképnek még nagyobb jelentőséget nyernek az okirathamisítások eseteiben, ha figyelembe vesszük azt a sajnos tapasztalati tényt, hogy az írásszakértők véleménye bizony sokszor nagyon ingadozó és megbízhatatlan. Pedig néha egy-egy milliós örökségi per sorsa ezen fordul meg, hogy a végrendelező aláírása valódi-e vagy hamisított, s a váltóhamisító elítélése is esetleg a fénykép szolgáltatotta bizonyítékon mulik. Számos eset fordul elő, mikor valamely írásnak lenyomódása a borítékon («unterlágom») bir bizonyító perdöntő jelentőséggel; így pl. a következő valóban megtörtént esetről: a hitelező nyugtát állított ki a lefizetett tartozásról, de az elveszett az adósnál s a rosszhiszemű hitelező újból kéri a fizetést, a nyugta halvány, szemmel ki nem betűzhető lenyomata rajta maradt a boríték itatós papírján. Az adós — a hitelezője cselédje útján megszerezte ezt a papirborítékot, melyről nagyított fényképet készítettek s ily közvetett uton a szegény adósnak sikerült a másodszeri fizetés alól menekülni, a hitelező ellenben, ki megesküdt, hogy nem kapta meg a követelést, hamis esküért börtönbüntetést kapott.

Nagy hasznát vehetjük a fényképnek még a bélyegcsonkítás esetén, midőn ugyanis arról van szó, hogy fel volt-e bélyegezve valamely okirat vagy sem. A fotográf-gép ugyanis kétségtelenül megállapítja a lenyalt bélyeg helyét, ha a bélyeg levétele még oly ügyesen, szabad szemmel észrevétlenül történik is.

Nagyjából ezek az esetek volnának azok, melyekben a bűnügyi nyomozás hasznát veheti a fotográfkészüléknek. A fényképnek ez a nagy gyakorlati jelentősége, a bűnügyi nyomozás terén felette célszerűvé és indokolttá tenné, hogy a csendőrségnek minden nagyobb örse ity készülékekkel felszereltessek és rendszeres tanfolyam nyitatták a csendőrségi altisztek számára, ahol annak szakszerű kezelését elsajátíthatnák. Ez határozottan a haladás és a nyomozás érdekében követelménye volna s a költség a tömeges beszerzés árait véve figyelembe a nagy célhoz képest aránylag nagyon is mérsékelt volna! Németország nagy városaiban a rendőrségnek gyilkosságot nyomozó kirendeltségei már rendszeresen összeállított bő felszereléssel szállnak ki, amelyben többek közt benne foglalatik: két hibátlan fényképező készü-

lék (arra az eshetőségre számítva, ha az egyik bármi okból felmondaná a szolgáltatást) néhány összerakható szék és egy asztalka a kiszálló bizottság részére, hogy a gyilkosság színhelyén található székeket ne kelljen igénybe venni ezzel esetleges nyomokat eltörölni; apró csiptetők, a netán található parányi bűnjelek (hajszálak, apró bőrczafatok, körömdarabok s effélék) felszedésére; apró üvegcsék, amelyekbe ezek az apró tárgyak légmentesen elzárhatók, csipeszek arra a célra, hogy az áldozat sebében netán mutatkozó idegen tárgyak, beletört késhegy, csontszilánkok, ruhafoszlányok stb. kivehetők s megőrizhetők legyenek; két erős világítási acetylén lámpa, hogy annak fénye mellett a gyilkosság színhelyét képező lakás legrejtettebb zuga is átkutatható legyen; továbbá elegendő gipsz, hogy annak segítségével az észlelhető lábnyomok kimintázhatók legyenek stb. stb. A kéz- és lábnyomokat ezenkívül fényképileg is megörögzíteni szokta a berlini rendőrség.

Megjegyzendő, hogy a berlini rendőrség óvatossága és előregondolása oly messzire terjed, hogy a most elősorolt felszerelés minden egyes gyilkossági esethez teliesen ujjal pótoltatik. Nagyon megszivleendő eljárás ez valóban, és ezért a háború utáni közel jövőben a felettes felügyeleti hatóságok gondoskodásának mulhatlan ki kellene terjeszkednie arra is, hogy derék kötelességtudó csendőrségünk a bűnügyi nyomozások minél sikeresebb volta érdekében lehetőleg felszereltessek a fentebb ismertetett segédeszközökkel, melyeket a külföldi rendőri nyomozó hatóságok eljárásuk körében már évtizedek óta oly eredményesen hasznosítanak! Mert a közel jövőben a bűnügyi nyomozás körül a fényképnek még fokozottabb, szinte domináló szerepe lesz és nem fog lebonyolódni nevezetesebb bűneset anélkül, hogy aktái közt a fontosabb momentumok fényképes illusztrációjára ne akadnánk.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Ellenségeink kegyetlensége.

Közös külügyminiszteriumunk újabb vörös-könyvet adott ki, mely hitelesen felsorolja azokat a sérelmeket, a melyeket a monarchiával hadatviselő államok ejtettek a nemzetközi jogon. A gyűjteménybe a megtörtént esetek nagy számából csupán a hivatalosan és kétségkívül megállapítottakat vették fel. Ezrekre megy azoknak a magyar és osztrák állampolgároknak a száma, a kik még ma is internálva vannak az ellenséges országokból és a kik valamennyien tanui napról-napra annak, hogy ellenségeink mennyire semmibe veszik a nemzetközi jog legemibb rendelkezéseit. Kétségkívül elkerülhetetlen, hogy olyan hatalmas seregek tömegében, mint a melyek a háborúban résztvesznek, ne történjenek nemzetközi jogellenes cselekedetek. De elszomorító és felháborító

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ Zsótér-bérház, Városháza mellett. (Rákóczy szoborral szemben.) ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. — Csendőrségi diszvarrógépek. — Világhírű tünéltűl pathéfonok. — Világhírű tús gramfonok. — Ujdonok és kerékpár felszerelési cikkek főraktára.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

ha ezek az esetek olyan tömegesen történnek, mint a monarchia ellenség-megszállta részein és ha annak az államnak a csapatai és hatásai követik el a legtöbb jogellenes cselekedetet, a melyeknek égisze alatt megreformálták és kiépítették a hadijogot a hágai konferenciákon. — A gyűjtemény, a mely szenzációsan érdekes adatokat tartalmaz, négy részre oszlik. A két első rész arról az elbánásról szolgáltat bizonyítékokat, a melyben Magyarország és Ausztria diplomáciai és konzulátusi funkcionáriusai részesültek az ellenséges államok hatásai részéről. A harmadik rész azokról a jogtalanságokról számol be, a melyeket a magyar és osztrák állampolgárokkal követtek el az ellenséges államokban, végül a negyedik rész a hadijogon ejtett sérelmekről szól.

A hivatalos iratok sorát anconai főkonzulunk levele kezdi meg, a melyet báró Buriánhoz intézett 1915 május 27-én Zürichből. A főkonzult május 24-én hajnali öt órakor elfogták az olaszok. Még pattogtak az olasz gépfegyverek, a melyek az osztrák-magyar repülőket akarták elűzni, a mikor kopogtattak a főkonzul hálószobájának ajtaján és belépett egy rendőrbiztos egy olasz carabinieri-századossal és több katonával.

— Konzul ur, — mondta a rendőrbiztos — az Ön nemzete nyílt városra tüzelt, ezért tuszul viszem Önt magammal.

A rendeletet a prefektus adta ki. Katonák feltüzött szuronyal a prefekturára kísérték a konzult, a kit a prefektus ezekkel a szavakkal fogadott:

— Per bacco, ez nyílt város, tiltakozom a bombázása ellen!

A főkonzul kijelentette, hogy a diplomáciai viszony megszakítása után nincs hatalmában közbelépni. Nemsokára a német konzult is a prefekturára szállították. A prefekturáról a rendőrigazgatóságra szállították a konzulokat, a mely előtt a nép hevesen tüntetett ellenük. Este nyolcz órakor végre autón a pályaudvarra vitték őket, még pedig kerülő uton, nehogy újra rájuk támadjon a csöcselék, mint a hogy a német konzult megtámadták. A konzulokat Piacenzába vitték, a hol csak rendőr kíséretében távozhattak szállodájukból. Wiesler konzulátusi tisztviselőt ugyancsak letartóztatták Anconában, vele még durvábban bántak a carabinieri, úgy, hogy szenvedett sérüléseiről orvosi látletet is vétetett fel. Wieslert megtámadta a nyílt utcán a csöcselék, szidalmazta, sőt tetteleg is inzultálta, mialatt a carabinieri a két kezénél fogva ide-oda ránczigtálták. Mire a kaszárnyához érkeztek, hármezer főnyi tömeg tolongott körülötte. Bent az épületben nekiestek a katonák, ököllet és puskatussal ütötték és egyre kiáltották:

— Gyáva gyilkos!

Hivatalos jelentés számol be arról, hogy a valonai császári és királyi alkonzulátus ügyvivőjét és egész személyzetét kiutasították a városból és hogy Loster századossal, a pétervári nagykövetség irodai tanácsosával milyen megalázó módon bántak el.

Augusztus 7-én reggel indultak el a pályaudvarra a századosék és családja és a mikor automobiljuk befordult a Litejny-prospektre, egy rendőrügynök megparancsolta, hogy állítsák meg a kocsit. Egyben kijelentette, hogy a századost letartóztatták.

Hiábavaló volt minden ellenkezés, a rendőrügynök revolverrel fenyegetődzött és visszadirigálta az automobil a rendőrségre. A százados hivatkozott arra, hogy az osztrák-magyar alattvalók most már az amerikai nagykövetség védelme alatt állanak, de azt válaszolták neki, hogy tudják róla, hogy kém és nem engedhetik szabadon. Azután levetkőztették, kikutatták őket, és elvették

a holmijuk nagy részét. Azután átvezették őket az ochranára, itt újra megvizsgálták, majd pedig lefényképezték őket a gonosztevők albuma számára. Még ujjlenyomatot is vettek tőlük. A százados feleségét a pétervári női börtönbe szállították, a hol egy három méter hosszú és két méter széles cellába helyezték el s úgy bántak vele, mint egy gonosztevővel. Naponta csak ötven, később már csak harminczöt perczig sétálhatott a fogház udvarán és az élelmezése is rossz volt.

Magát a századost azonban közös cellában helyezték el, több német konzullal együtt, s ebben a helyiségben néhány nap mulva annyi rabot helyeztek el, hogy még a padlón sem volt már fekhely a számukra.

A negyedik éjjel átszállították a századost a Péter-Pál erődbe, itt egy földszinti kazamatában helyezték el és teljesen levetkőztették. Rabruhát kellett magára vennie. Fogsága tizennegyedik napján újra kihallgatta egy tiszt és közölte vele, hogy katonai titok elárulásával vádolják.

December elején ideges fejfájás gyötörte a századost. A hónap végén, 22-ikén a Kresty-fogházba vitték át, két nap mulva pedig ismét egy másik fogházba. Ekkor már hallucinációk gyötörték a századost.

Ez alatt az egész idő alatt nem levelezhetett a feleségével, csak január végén engedték meg, hogy levélben érintkezzenek egymással. Végre február 15-kén szabadon bocsátották őket, de írásbeli nyilatkozatot kellett adniok, hogy három napon belül elutaznak Oroszországból. Loster százados és a felesége, a ki szintén megbetegedett a fogházban, február 18-án utaztak el Pétervárról és márczius 11-én érkeztek Bécsbe.

De a magyar és osztrák állampolgárokkal sem bántak különben az ellenséges államokban.

Möschl Jakab Ferenczet, a bécsi kereskedelmi akadémia tanulóját augusztus 10-ikén letartóztatták Párisban. Egy rendőr fagatni kezdte, majd ököllet a fejére csapott. A tanuló elvágódott és a mikor felkelt, meg akarta nézni, hányas száma van a rendőrnek. Erre a rendőr nekiesett és addig verte, a mig a tanuló orrán, száján megindult a vér. Möschl elvitték a Consiersgeriebe, elvették a pénzét, az óráját és a leveleit, és két apaccsal bezárták egy cellába. Tizenegy nap mulva Rodeszba szállították vasuton és három nap, három éjszaka egy falatot sem adtak neki enni. Azután étlenszomjan masiroztak négy kilométert, mig St. Pierrebe értek. Itt egy kolostorban szállásolták el őket. Itt raboskodott a tanuló egészen november 25-ig ekkor végre hazaengedték. Izületi csúzzal és szívhajjal érkezett meg Bécsbe.

Hasonló bánásmódban részesült az «Iris» nevű osztrák gőzös parancsnoka és legénysége Oroszországban s így bántak Algirban is az internáltakkal.

A hadijog ellen elkövetett sérelmek sorozatát Olaszország azzal kezdte meg, hogy jogellenesen deklarálta a blokádot a monarchia és Albánia partvidékére vonatkozólag. 1915 július 6-ikán a nemzetközi jog szabályai ellenére ágyútűz alá vették az olaszok a határszéli Lusren helységet. Július 9-én háromszáz friauli lakos eltávozott szülővárosából az olasz katonák elől. Az olaszok ugyanis letartóztatták a község lelkészét és polgármesterét, az utóbbit kényszerítették, halálbüntetéssel való fenyegetéssel, hogy tüzze ki az olasz trikolórt. A papot és a polgármestert husz polgárral együtt Udinébe vitték. Az ellenszergülőket bajonettel és puskatussal fenytették meg. Az asszonyokkal erőszakoskodtak.

Július 12-én egy egészségügyi járőrünkre lövöldöztek az olaszok a Marmoleta-szakadéknál. Idersko közelében hatvanhat földmunkást sorba állították az olaszok

és minden tizediket agyonlőtték. Még csak nem is indokolták meg a cselekedetüket. Szeptember 24-ikén visszaéltek a svájci lobogóval azok az olasz hadihajók, a melyek a Giuseppe Garibaldi segítségére siettek. Szeptember 28-án is fosztogattak és kegyetlenkedtek az olaszok a megszállt osztrák területen. A görzi vöröskeresztes kórházat ismételtelen lőtték és a hadifoglyokkal szemben is méltatlan bánásmódot tanusítottak.

De sokkal nagyobb az oroszok bünlistája. Az új vöröskönyv csaknem hetven esetről számol be s e hetven eset legnagyobb része az orosz dum-dum golyók rettenetes hatásáról szól. Van olyan jelentés, a mely arról számol be, hogy az orosz katonák osztrák-magyar egyenruhát használtak, több jelentés szól a kozákok gyújtogatásáról, gyilkosságairól, — így a sanoki kerületben Srogov Dolnyban kegyetlenül meggyilkoltak egy öreg házaspárt.

A férjnek, egy kilenczven éves öreg embernek, elvágták a nyakát, hetvenéves feleségének szétzúzták a fejét. A leányuk az ablakon keresztül megmenekült. Még attól sem rettentek vissza az oroszok, hogy súlyosan sebesült katonáinkat kifosztják és bántalmaznak. Lelkészekkel és nőekkel szemben sem viselkedtek különben és az osztrák-magyar foglyokat erődítési munkálatokra is felhasználták Cholno mellett. A ki megtagadta a munka elvégzését, azt agyonlőtték. Október 18-ikán Josefinában Ravaruska kerületben felgyújtottak egy vöröskereszttel megjelölt házat. E házban levő sebesült katonáink ott veszték a tűzben.

A vörös könyv végül több esetet sorol fel a szerb katonák kegyetlenkedéseiről.

KÉPEINKHEZ.

Milyen állapotban került Görz az olaszok kezére.

Egyik közeli számunkban megemlékeztünk már róla, hogy hadiszerecsénk egy időre hűtlenné válván, több mint egy év óta tartó dicső harcok után fel kellett adnunk Görz városát. A jelen számunkban egyidejűleg közreadott képek eléggé élethűen illusztrálják, hogy milyen állapotban került Görz az ellenség kezére. Nem gunyképen mondjuk ezt. Mert hiszen, ha egy város az ellenség kezére kerül, akár teljesen sértetlenül, akár lerombolva, egyformán veszteség az. Görz pedig történelmi nevezetessége nagyon régi város, s ennél fogva, valamint a hozzáfűződő örökbecsű emlékeknél és szép fekvésénél fogva is, valóságos gyöngye volt Ausztria eme természeti szépségekben és történelmi emlékekben felelte gazdag területének.

A háborús viszonyok pusztító viharát azonban Görz sem kerülhette el. Sőt éppen az utjába esett a mítsem kimélő viharak. Ugy látszik, hogy az osztrák-olasz határnak hóborított Alpeseekkel szegélyezett részein éppen a Görz tájékán elterülő Isonzo völgye a legkönnyebben járható és nagyobb csapatok felfejlődésére a legalkalmasabb terület és mert innen lehet leghamarabb megközelíteni az Adriai tenger — az olaszok által

oly sokat emlegetett mare nostro — partjait, ez okból erőszakolta több mint egy éven át az olasz hadvezetőség frontunk áttörését s ez okból indított ötízben elkeseredett offenzívát a görzi hídfő és az ennek folytatását képező doberdói fensik ellen, miközben afeletti dühében, hogy offenzíváival mindannyiszor kudarcot vallott, messzehordó nehéz ágyúival — ugyszólván — teljesen rommá lövette ez ősi várost.

Tervük végre is sikerült. Most már — úgy is mondhatjuk — még az övök Görz. Tulságosan ugyan nem örülhetnek neki, mert temérdek vér és anyagi áldozatba került és így is csak a romjait nyerhették el. És még nem is tudhatják, mit hoz a jövő. Övök marad-e vagy ők is elveszítik. Még nem hagyták messze maguk mögött és hadseregünk még nincs megtörve, sőt hősiiesen állja az olaszok további eredménytelen támadásait. A hadiszerecsene pedig — tudják ők is tapasztalatból — nagyon szeszélyes.

HIREK.

Adományok. A jászberényi örs 30 korona 22 fillért juttatott hozzánk, a vak katonák céljaira. Az adományt rendeltetési helyére juttattuk.

Gyászshir. Egy régi érdemes altiszti tagja intézményünknek költözött el szeptember hó 8-án az élők sorából. Pál Ignác nyugállományú járásörmester halt el Ujpesten életének 60-ik évében. Pál járásörmester, aki már a testület megszületésekor annak tagja volt, a III. kerület felállításakor Pest-Pilis-Solt-Kiskun és Jász-Nagykun-Szolnok megyékben nagy érdemeket szerzett a közbiztonsági állapotok helyrehozatala körül. Huszonhét évi csendőrségi szolgálat után fizikumá annyira felmorzsolódott, egészsége annyira megromlott, hogy nyugalomba kellett vonulnia. Egészsége folytonosan hanyatlott, míg végre a halál megváltotta őt kinos szenvedéseitől, hátrahagyva özvegyét, három fiút és négy leánygyermeket. Temetése szeptember hó 9-én délután négy órakor ment végbe az ujpesti református temetőben, bajtársainak részvétele mellett.

Egy fogoly öngyilkossága. A kenderesi örs augusztus hó 28-án, hadifogolyozóktetés ügyében nyomozva, Kónya Mária 27 éves hajadont őrizetbe vette és a kenderesi községi fogdába zárta. Kónya Mária a fogdában, ruhájából készített kötélén, a fogda ajtószarkára felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már kiszendvedt.

KÜLÖNFÉLÉK.

Egy híres csatahely. Sokszor olvashatjuk a harctéri jelentésekben a Verdun körüli harcokban a «Mort Homme» elnevezést, a melyen egy három csúcsu magaslatot értenek s a németek «Todter Mann» (holt ember) névvel jelölnék. Eleinte arra gondoltak, hogy ez a magaslat valamely régi temetőtől kapta a nevét; csak hogy ezt a magyarázatot mi sem támogatja. Most azután egy francia nyelvész elfogadhatóbb magyarázatát adja ennek a különösen hangzó elnevezésnek. E szerint valaha egy híres szilfa (franciául: orme) állott

HEGEDÜ

Csodásan szép hangu, vonóval, teljesen felszerelve 8 korona.

Ébenfa felszereléssel 12 és 18 kor. Mesterművek 20 és 40 korona. Egész finomak részletre is. Rosszakat művésziesen javít.

Arjegyüket az összes hangszerekről ingyen küld

Mogyoróssy Gyula kir. szab. hangszergyár

CZIMBALOM

szab. acélszerkezettel, részletre is. Cso-daerős, tiszta hangu **TÁROGATÓ** ös-

régi magyar hangszer, csodásan szép hangu, 5 billentyűvel 16 kor., 6 billentyűvel 21 kor., 8 billentyűvel 25 kor. Valódi rózsafából 70 K, 80 K és feljebb. Finomabbak részletre is kaphatók.

Budapest, Rákóczi-ut 71.

Fuvolák, cszterák stb. Hu-rok. Javitásijműterem stb.

azon a magaslaton, a mely azután elpusztult. Nos, a Mort Orme (holt szilfa) szóból az ardennek népe Mort Ome tájszót csinált, mert tudni való, hogy az ardennek lakók a szavakból gyakran kihagyják az r betűt. Így lett azután a Mort Ormeből lassankint M ort Homme, a mely elnevezés később átment a hivatalos használatba is.

A háborús próféták veszedelme. Nagy veszedelem fenyegeti a háborús prófétákat és a jövőmondókat, a kik most jól élnek a francziák babonáiból. Párisi tudósítás szerint Franciaországban érélyes mozgalom indult meg a modern varázslók szélhámosságainak megszüntetése érdekében. A mozgalmat a tudományos világ indította meg. A mágusok azonban alig örülnek a népfelvilágosító akciónak és ezzel magyarázható meg az az érdekes eset, a mely a minap történt egy előadásban, a melyet Dickson tanár, a párisi tudóstársaság tagja tartott a jövőmondók ellen. A magnetikusok, az alvajárók, a kártyavetők és másfajta szemfényvesztők, a kik tudomást szereztek az ellenük irányuló előadásról, az érdekükben megsértett üzletemberek módjára összegyülekeztek és összeesküvést szűttek és együtt vonultak fel az előadásra. Az összeesküvésnek azonban csakhamar véget vetettek a rendőrség emberei, a kik sorjában letartóztatták és átkísérték a törvényszék fogházába a szép számmal egybegyűlt «művészeket.»

A kimerültek álma. Egy amerikai orvos, dr. Crile érdekes megfigyeléseket tett a francia fronton arról a testi és szellemi kimerülésről, a mely a katonáknál gyakran jelentkezik. Megerőltető visszavonulásoknál, a melyeknél a német üldözés szabályozza a tempót, a francia katonák egyre inkább érezték az álom hiányát, de ezt a problémát egészen különös módon oldották meg: mentközben elaludtak. Rövid megállásoknál mélyebb volt az álom, de nem ébredtek fel, mikor indulniok kellett és aludtak, mikor vizen és sáron kellett átverődniök, mikor éheztek és mikor megsebesültek, akkor is ott volt szemükön az álom. Némelyik katona vízbe esett, másik álmában mély árokba zuhant, ezek elvesztek, vagy hadifogságba jutottak. A tüzekek, a kik lovaikon aludtak, álmukban elvesztették a sapkájukat. Az amerikai különítmény egyik orvosa, egy francia város iskolájában lévő kórház látogatásánál tapasztalta, milyen mély az ilyen katona álma. Halálos csönd volt, a mikor belépett a kórház termébe. A padlóra vetett szalmán mindenfelé nehéz sebesültek feküdtek, de egyetlen sóhajtás, egy panaszos szó sem hallatszott, mert valamennyien mély álomba merültek. Az orvos szólt hozzájuk s egyik sem felelt. A háború fáradságai nehezebbek voltak, mint a sebek okozta fájdalmak. Előbb azokat akarta a katonák szervezete kipihenni.

Hasznos protekció. A világháború sok furcsa véletlene közé tartozik ez az eset is. Abarbanell Róbert budapesti származású önkéntes orosz hadifogságba jutott. Édes apja, a ki Budapesten él, nagy nyugtalanságban volt a fia miatt, mert sok rosszat hallott Oroszországban lévő katonáink sorsáról. Az apai sziv azonban találékony és az idősebbik Abarbanellnek eszébe jutott, hogy valamelyik ősük Spanyolország miniszterelnöke volt még abban az időben, mikor a zsidók ott nemesak a legkiválóbb spanyol költők, tudósok, filozófusok, csillagászok és matematikusok sorába tartoztak, hanem politikailag is előkelő szerepet vittek. Ez így volt 1492-ig, mikor Katolikus Ferdinánd híres ediktuma kiűzte a zsidókat Spanyolországból. A budapesti Abarbanellnek mindez eszébe jutott, de eszébe jutott az is, hogy a har-

mincnyolczadik gyalogezred, a melyben a fia szolgált, a jelenleg uralkodó spanyol királynak, XIII. Alfonzknak nevét viseli. Az ezred tulajdonosához, XIII. Alfonzhoz levelet irt Abarbanell és arra kérte a «legkatholikusabb» királyt (a hogy a spanyol királyok történelmi czíme is hangzik), hogy legmagasabb befolyását érvényesítse a fogságban lévő Abarbanell Róbert érdekében. Kérvényében az apa arra is hivatkozott, hogy ősük, Abarbanell Izsák, valamikor spanyol miniszterelnök volt és Spanyolországnak, meg a dinasztianak nagy szolgálatokat tett. Ugy hallatszik, hogy a kérvénynek meg volt a maga hatása. Abarbanell azóta értesítést kapott a fiától, hogy a sorsa orosz hadifogságban most sokkal jobbra fordult.

Az alkohol és a háború. Az alkoholizmus ellen való küzdelemre alakult nemzetközi szövetség svájci központja, mint Baselből jelentik, a következőket hozza nyilvánosságra: Az orosz alkohol- és a francia abszint tilalom, valamint az alkoholelleses német mozgalmon kívül Anglia is fontos lépéseket tett Lloyd George javaslatára az alkoholfogyasztás korlátozására. Egy állami ellenőrző bizottság alakult, a mely a municziógyárak vidékére terjeszti ki működését. Mivel azonban a brit királyságnak csaknem minden részében vannak municziógyárak, a bizottság hatalma körülbelül harmincz millió lakosság által benépesített területre terjed ki. Ezen a területen a korcsmák és italmérők csak délben két és fél és este három óra hosszáig lehetnek nyitva. Ez az intézkedés nagy eredményekkel járt, mert a gyárak munkaképessége növekedett, a nép jóléte megjavult s a bűnesetek száma lényegesen csökkent. Londonban 1914 márcziusában 1301 embert tartóztattak le részegségért 1916 márcziusában pedig csak 579-et; Liverpoolban 1914 márcziusában 236-ot, 1916 márcziusában pedig csak 118-at.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Szepesi csendőr. A kérdés illetékes helyen gondoskodás tárgyát képezi és elintézés alatt áll. Eredményéről most még nincs módunkban felvilágosítást adni.

Debreczen. Nézetünk szerint igen.

Kövesd B. 1888. A segély odaitélése a közigazgatási hatóság ügykörébe tartozik. Ha annak határozatát sérelmesnek tartja, jogorvoslatért a honvédelmi miniszter úrhoz folyamodhat.

Hortobágyi. A rendelet 1915 márczius 31-én 186030/4—1914. szám alatt, valamennyi honvéd kiegészítő parancsnokságnak adatott ki.

S. D. Forduljon az ottani állami anyakönyvezetőhöz aki díjtalan felvilágosítással szolgál.

68. létszám. Olvassa el a II. Szolgálati utasítás 29 §-át.

Meszáros Örm. A koronás ezüst érdemkereszt tulajdonosa az alapítvány kamatjövödelméhez képest sorrendben napi 32 fillér jelvénypótdíjban részesülhet, amely pótdíjat az adományozás napjától kezdve mindaddig élvezi, míg a csendőrségnél ténylegesen szolgál.

S. I. A szükséges megállapításokat nem áll módunkban fogatosítani.

Sz. J. táb. posta 63 sz. Utmesteri állások betöltése a háború alatt szünetel.

K. M. Olvassa el a Laktanya szabályok 11. §-ának 106. és 107. pontjait.

Jász kun. Szolgálati ügy.

Határszél 7—8. 1. és 2. Szolgálati ügy. 3. Mindkét esetben a tényleges szolgálatban eltöltött idő számít.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben díjmentesen adományozni méltóztatott:

postupiczi Kostka Pál cs. és kir. vezérőrnagynak az altábornagyi czimet és jelleget.

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy:

a legfelsőbb dicsérő elismerés ujólag tudtul adassék: az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismeréseül:

jalsovai Jasloviczky András, a 20. népfelkelő gyalogezrednél beosztott VI. csendőrkerületbeli csendőrfőhadnagynak.

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott:

Suba Lajos, VIII. számú csendőrkerületbeli számtanácsosnak, saját kérelmére a nyugállományba való helyezését.

A nyugállományba helyezés napja: 1916. évi szeptember hó 1-je. Lakhely: Szeged.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre felhatalmazott paranesnokság által:

a 2. osztályú ezüst vitézségi érem:

Kardos István,

Czechmeister Mihály és

Cziczikai Antal csendőr cz. őrmestereknek, valamint

Pálfi György csendőr őrmesternek, a VI. sz. csendőrkerületben;

a bronz vitézségi érem:

Heindrich Géza csendőrnek, beosztva a cs. és kir. 60. gyalogezredben.

Ideiglenes nyugállományba helyezettek:

1916. évi szeptember hó 1-ével:

Papp Lehel, II. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan.»

Választott lakhelye: Baja.

Vittnyédy István, VI. számú csendőrkerületbeli törzsörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «jelenleg szolgálatképtelen» hat hó tartamára.

Választott lakhelye: Győr.

Fodor Imre IV. csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint rokkant, népfelkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan.»

Választott lakhelye: Gölniczbánya.

Előléptettek:

őrmesterré:

1916. évi július hó 1-ével:

Erdős Lajos, II. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmester;

1916. évi szeptember hó 1-ével:

Kustos Imre, Madácsy Lajos, Szigethi Lajos és Asbóth Imre, II. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmesterek;

őrsvezető cz. őrmesterré:

1916. évi július hó 1-ével:

Pál Imre, II. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmester;

1916. évi szeptember hó 1-ével:

Etsek György és Zalányi Dániel, II. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmesterek;

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötetése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetétek után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5¹/₂% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

csendőr cz. őrmesterré:

1916. évi április hó 26-ával:

Zsitnyán Mihály, V. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi július hó 29-ével:

Vida Mihály és Németh János, V. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi augusztus hó 15-ével:

Hotye Péter IV. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi augusztus hó 16-ával:

Bódi Sándor, Váradi János, Balogh József, Barczán Péter, Csatári József, Edelenyi Ferencz, Krimpel Ignác, Pergely József, Petró Mihály, Lupsa Dániel, Varhanyovszki Péter Pál, Kohutics Tivadar, Sturza László és Buzás János, IV. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi szeptember hó 1-ével:

Izeli József, Kiripolszky Ágoston, Herszényi Ferencz és Figyáz István, V. számú csendőrkerületbeli csendőrök.

Lovaglási jutalomdíjban részesítették:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Mike József csendőr cz. őrmester 5 darab, Filiszár István, Berei Lajos és Szabó Sándor I. őrsvezető cz. őrmesterek, Bereczki András, Bor Pál, Fodor Illés csendőr cz. őrmesterek és Katona Mihály csendőr 4—4 darab, Galambos Márton járásőrmester, Gross Hermann őrmester, Ferencz Boldizsár, Lajtós Dénes, Balogh József, Józsa Lajos, Kusztura Ferencz, Bondár Balázs, Szücs Pál és Gál Sámuel csendőr cz. őrmesterek 3—3 darab, végül Kucsera János őrsv. cz. őrmester, Szabó József IV., Végh József, Pádár Imre, Ábrahám János

és Oláh János csendőr cz. őrmesterek, 2—2 darab aranyból álló jutalomdíjban.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

Gábor Venczel, Baranyi Pál, Pap András, Csik András, Kiss József, Tar János, Ecsi Vendel, Megyesi Kálmán, Borsodi Kálmán és Kurucz Pál, V. sz. csendőrkerületbeli csendőrök.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Drejnovszki Ádám őrmester, Rottan Bertával, 1916. évi augusztus hó 12-én, Nadrágon;

Lovász Pál csendőr cz. őrmester, Makov Hildegard Jozefával, 1916. évi augusztus hó 27-én Nándorhegyen;

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Szabó Elek csendőr cz. őrmester, Tóth Ágnessel, 1916. évi augusztus hó 31-én Zselizen.

SZÁNTÓ JÓZSEF

géparuhája 18 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy ár-jegyzékem díj-talanul küldöm.

Képes nagy ár-jegyzékem díj-talanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tűnélküli beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

Fiókok: Budapest, VI., Gyár-utca 26. Nagyvárad, Rulikovszky-út 22.

Fontos értesítés!

A háboru okozta személyzethiány miatt csak **szegedi főüzletünk**-ből intézzük el a postai küldeményeket, azért a megrendeléseket, pénzküldeményeket és levelezéseket **Szeged, Kárász-utca 9.** címre küldjék.

A 115955 V—b. 1916. sz. belügyminiszteri rendelet szerint

helyesbített és új nyomtatványok

nálunk már kaphatók.